

UCHWAŁA

Dnia 5 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Wiesław Koziół

Protokolant starszy sekretarz sądowy Renata Szczegół

po rozpoznaniu z udziałem adwokata A. A. – obrońcy z urzędu R. R. – sędziego Sądu Okręgowego w Ł. w stanie spoczynku i Arkadiusza Gałaja - prokuratora Instytutu Pamięci Narodowej - Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Łodzi, na posiedzeniu jawnym w dniach: 13 stycznia 2023 r., 7 marca 2023 r., 29 maja 2023 r., 25 września 2023 r., w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej,

wniosku prokuratura Instytutu Pamięci Narodowej - Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Łodzi z dnia 29 marca 2022 r., sygn. akt [...], o podjęcie uchwały w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej R. R. – sędziego Sądu Okręgowego w Ł. w stanie spoczynku za to, że:

I. w dniu 29 marca 1982 r. w Ł., dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości polegającej na tym, że orzekając na sesji wyjazdowej w Ł., będąc sędzią Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w B., tym samym funkcjonariuszem państwa komunistycznego stosującego w okresie stanu wojennego w Polsce wobec osób będących w opozycji do ówczesnej władzy masowe represje, w tym przez instrumentalne stosowanie przepisów dotyczących stanu wojennego zastrzegających odpowiedzialność karną, przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że wspólnie z pozostałymi członkami składu orzekającego, rozpoznającego na rozprawie sprawę M. G. sygn. akt So.W. 122/82, uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu z art. 48 ust. 2 i 4 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym polegającego na tym, że w dniu 13 lutego 1982 r. w P. w warunkach ogłoszonego stanu wojennego w Polsce, działając wspólnie i w porozumieniu z trzema nieustalonymi w śledztwie mężczyznami przy

użyciu szablonu i farby w aerozolu sporządzał na murach budynków miejskich i ścianie wiaty MPK napisy zawierające fałszywe wiadomości, mogące wywołać niepokój publiczny i rozruchy i skazał oskarżonego na karę 3 lat pozbawienia wolności i 2 lat pozbawienia praw publicznych, którą skazany odbył do 26 sierpnia 1982 r., orzekając w sposób dowolny, sprzeczny z dowodami zgromadzonymi w toku postępowania, bowiem materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał podstaw do przyjęcia, że oskarżony swoim zachowaniem wypełnił znamiona przypisanego mu czynu, albowiem sporządzone przez niego napisy stanowiły wyłącznie emocjonalny wyraz krytyki poczynąń PZPR i sprzeciwu wobec bezprawnie wprowadzonego stanu wojennego, skutkującego pozbawieniem społeczeństwa podstawowych praw i wolności obywatelskich deklarowanych przez Konstytucję PRL i gwarantowanych przez prawo międzynarodowe, co stanowiło represje wobec pokrzywdzonego w postaci bezprawnego pozbawienia wolności na okres trwający dłużej niż 14 dni, z powodu prezentowanych i wyrażanych przez niego przekonań i poglądów społeczno-politycznych oraz poważne prześladowanie z powodu przynależności pokrzywdzonego do określonej grupy politycznej, działając w ten sposób na szkodę interesu publicznego oraz interesu prywatnego pokrzywdzonego, tj. o przestępstwo z art. 165 § 2 ustawy z dnia 19 kwietnia 1969 r. Kodeks karny – dalej powoływana jako k.k. z 1969 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 177) – dalej powoływana jako ustawa o IPN,

II. w dniu 2 marca 1982 r. w Ł., dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości polegającej na tym, że orzekając na sesji wyjazdowej w Ł., będąc sędzią Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w B., tym samym funkcjonariuszem państwa komunistycznego stosującego w okresie stanu wojennego w Polsce wobec osób będących w opozycji do ówczesnej władzy masowe represje, w tym przez instrumentalne stosowanie przepisów dotyczących stanu wojennego zaosttrających odpowiedzialność karną, przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że wspólnie z pozostałymi członkami składu orzekającego, rozpoznającego na rozprawie sprawę A. M. sygn. akt So.W. 95/82, uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu z art. 48 ust. 2 i 3 dekretu z dnia

12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym polegającego na tym, że w styczniu 1982 r. w P. T. sporządził, a następnie w dniu 26 stycznia 1982 r. na terenie swojego zakładu pracy rozpowszechniał mogące wywołać niepokój publiczny ulotki zawierające fałszywe wiadomości na temat stanu wojennego oraz poczynił władz PRL, jak również do stawiania władzy czynnego oporu i skazał oskarżonego na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, którą skazany odbył do 4 sierpnia 1983 r., orzekając w sposób dowolny, sprzeczny z dowodami zgromadzonymi w toku postępowania, bowiem materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał podstaw do przyjęcia, że oskarżony swoim zachowaniem wypełnił znamiona przypisanego mu czynu, gdyż sporządzone, a następnie rozpowszechniane przez oskarżonego ulotki stanowiły wyłącznie emocjonalny wyraz jego sprzeciwu wobec bezprawnie wprowadzonego stanu wojennego skutkującego pozbawieniem społeczeństwa podstawowych praw i wolności obywatelskich deklarowanych przez Konstytucję PRL i gwarantowanych przez prawo międzynarodowe, co stanowiło represję wobec pokrzywdzonego w postaci bezprawnego pozbawienia wolności na okres trwający dłużej niż 14 dni, z powodu prezentowanych i wyrażanych przez niego przekonań i poglądów społeczno - politycznych oraz poważne prześladowanie z powodu przynależności pokrzywdzonego do określonej grupy politycznej działając w ten sposób na szkodę interesu publicznego oraz interesu prywatnego pokrzywdzonego, tj. o przestępstwo z art. 165 § 2 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy o IPN,

III. w dniu 2 marca 1982 r. w Ł., dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości polegającej na tym, że orzekając na sesji wyjazdowej w Ł., będąc sędzią Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w B., tym samym funkcjonariuszem państwa komunistycznego stosującego w okresie stanu wojennego w Polsce wobec osób będących w opozycji do ówczesnej władzy masowe represje, w tym przez instrumentalne stosowanie przepisów dotyczących stanu wojennego zastrzegających odpowiedzialność karną, przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że wspólnie z pozostałymi członkami składu orzekającego, rozpoznając na rozprawie sprawę P. N. sygn. akt So.W. 95/82, uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu z art. 48 ust. 2 i 3 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym, polegającego na tym, że w dniu 27 stycznia

1982 r. w M. sporządził w celu rozpowszechniania, a następnie wspólnie i w porozumieniu z M. W. rozpowszechniał poprzez rozlepianie na ulicach i dworcu PKP cztery ulotki mogące wywołać niepokój publiczny, zawierające fałszywe wiadomości na temat stanu wojennego oraz poczynąń władz PRL, jak również do stawiania władzy czynnego oporu i skazał oskarżonego na karę 1 roku pozbawienia wolności, którą skazany odbył w okresie do 4 września 1982 r., orzekając w sposób dowolny, sprzeczny z dowodami zgromadzonymi w toku postępowania, stosując przy tym wykładnię rozszerzającą zakres penalizowanych zachowań, bowiem materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał podstaw do przyjęcia, że oskarżony swoim zachowaniem wypełnił znamiona przypisanego mu czynu, gdyż sporządzone, a następnie rozpowszechniane przez oskarżonego ulotki stanowiły wyraz jego sprzeciwu wobec bezprawnie wprowadzonego stanu wojennego skutkującego pozbawieniem społeczeństwa podstawowych praw i wolności obywatelskich deklarowanych przez Konstytucję PRL i gwarantowanych przez prawo międzynarodowe, co stanowiło represje wobec pokrzywdzonego w postaci bezprawnego pozbawienia wolności na okres trwający dłużej niż 14 dni, z powodu prezentowanych i wyrażanych przez niego przekonań i poglądów społeczno-politycznych oraz poważne prześladowanie z powodu przynależności pokrzywdzonego do określonej grupy politycznej, działając w ten sposób na szkodę interesu publicznego oraz interesu prywatnego pokrzywdzonego, tj. o przestępstwo z art. 165 § 2 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy o IPN,

IV. w dniu 19 stycznia 1982 r. w Ł., dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości polegającej na tym, że orzekając na sesji wyjazdowej w Ł., będąc sędzią Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w B., a tym samym funkcjonariuszem państwa komunistycznego stosującego w okresie stanu wojennego w Polsce wobec osób będących w opozycji do ówczesnej władzy masowe represje, w tym przez instrumentalne stosowanie przepisów dotyczących stanu wojennego zastrzegających odpowiedzialność karną, przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że wspólnie z pozostałymi członkami składu orzekającego, rozpoznającego na rozprawie sprawę J. S. sygn. akt So.W. 18/82, uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu z art. 46 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym polegającego na tym, że w dniu 14

grudnia 1981 r. w P. w czasie obowiązywania stanu wojennego, będąc pracownikiem zmilitaryzowanych M. organizował strajki w zatrudniających go zakładach przez rozlepianie ulotek wzywających do rozpoczęcia strajku okupacyjnego i skazał na karę 3 lat pozbawienia wolności i 2 lat pozbawienia praw publicznych, co skutkowało bezprawnym pozbawieniem wolności J. S. na czas powyżej 14 dni do 18 października 1982 r., bowiem czyn zarzucany J. S. w chwili jego popełnienia nie był zagrożony karą przez ustawę, co stanowiło represję i poważne prześladowanie z przyczyn politycznych z powodu prezentowanych i wyrażanych przezeń przekonań i poglądów społeczno - politycznych, a tym samym naruszył jego prawa do ich wyrażania, działając na szkodę interesu publicznego oraz prywatnego pokrzywdzonego, tj. o przestępstwo z art. 165 § 2 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy o IPN,

V. w dniu 15 czerwca 1982 r. Ł., dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości polegającej na tym, że orzekając na sesji wyjazdowej Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w B., a tym samym funkcjonariuszem państwa komunistycznego stosującego w okresie stanu wojennego w Polsce wobec osób będących w opozycji do ówczesnej władzy masowe represje, w tym przez instrumentalne stosowanie przepisów dotyczących stanu wojennego zaostrować odpowiedzialność karną, przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że wspólnie z pozostałymi członkami składu orzekającego, rozpoznającego na rozprawie sprawę U. K. sygn. akt So.W. 157/8,2 uznał oskarżoną za winną popełnienia czynu z art. 48 ust. 3 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym polegającego na tym, że w lutym 1982 r. w Ł., działając wspólnie i w porozumieniu z J. C. i T. D. w celu rozpowszechniania opracowała teksty ulotek, a następnie przy udziale T. D. sporządziła ponad 600 sztuk ulotek mogących wywołać niepokój publiczny lub rozruchy, zawierających w swej treści wiadomości fałszywe na temat poczynąń władz PRL w okresie obowiązywania stanu wojennego oraz nawołujących do stawiania oporu władzy państwowej i organizowania działalności podziemnej i skazał oskarżoną na karę 4 lat pozbawienia wolności, którą skazana odbyła do 29 grudnia 1982 r., orzekając w sposób dowolny, sprzeczny z dowodami zgromadzonymi w toku postępowania, bowiem materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał podstaw do

przyjęcia, że oskarżona swoim zachowaniem wypełniła znamiona przypisanego jej czynu, gdyż sporządzone, przez oskarżoną ulotki stanowiły wyłącznie wyraz jej protestu wobec bezprawnie wprowadzonego stanu wojennego i ograniczenia swobód obywatelskich, skutkującego pozbawieniem społeczeństwa podstawowych praw i wolności obywatelskich deklarowanych przez Konstytucję PRL i gwarantowanych przez prawo międzynarodowe, co stanowiło represję wobec pokrzywdzonej w postaci bezprawnego pozbawienia wolności na okres trwający dłużej niż 14 dni, z powodu prezentowanych i wyrażanych przez nią przekonań i poglądów społeczno-politycznych oraz poważne prześladowanie z powodu przynależności pokrzywdzonej do określonej grupy politycznej, działając w ten sposób na szkodę interesu publicznego oraz interesu prywatnego pokrzywdzonej, tj. o przestępstwo z art. 165 § 2 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy o IPN,

VI. w dniu 15 czerwca 1982 r. w Ł., dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości polegającej na tym, że orzekając na sesji wyjazdowej w Ł., będąc sędzią Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w B., a tym samym funkcjonariuszem państwa komunistycznego stosującego w okresie stanu wojennego w Polsce wobec osób będących w opozycji do ówczesnej władzy masowe represje, w tym przez instrumentalne stosowanie przepisów dotyczących stanu wojennego zaostrzających odpowiedzialność karną, przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że wspólnie z pozostałymi członkami składu orzekającego, rozpoznającego na rozprawie sprawę J. C. sygn. akt So.W. 157/82, uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu z art. 48 ust. 3 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym polegającego na tym, że w lutym 1982 roku w Ł., działając wspólnie i w porozumieniu z U. K. i T. D. w celu rozpowszechniania opracowali teksty ulotek, a następnie przy udziale T. D. sporządził ponad 600 sztuk ulotek mogących wywołać niepokój publiczny lub rozruchy, zawierających w swej treści wiadomości fałszywe na temat poczynąń władz PRL w okresie obowiązywania stanu wojennego oraz nawołujących do stawiania oporu władzy państwowej i organizowania działalności podziemnej i skazał oskarżonego na karę 4 lat pozbawienia wolności, którą odbył do 3 listopada 1983 r. orzekając w sposób dowolny, sprzeczny z dowodami zgromadzonymi w

toku postępowania, bowiem materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał podstaw do przyjęcia, że oskarżony swoim zachowaniem wypełnił znamiona przypisanego jej czynu, gdyż sporządzone, przez oskarżonego ulotki stanowiły wyłącznie wyraz jego protestu wobec bezprawnie wprowadzonego stanu wojennego i ograniczenia swobód obywatelskich, skutkującego pozbawieniem społeczeństwa podstawowych praw i wolności obywatelskich deklarowanych przez Konstytucję PRL i gwarantowanych przez prawo międzynarodowe, co stanowiło represję wobec pokrzywdzonego w postaci bezprawnego pozbawienia wolności na okres trwający dłużej niż 14 dni, z powodu prezentowanych i wyrażanych przez niego przekonań i poglądów społeczno-politycznych oraz poważne prześladowanie z powodu przynależności pokrzywdzonego do określonej grupy politycznej, działając w ten sposób na szkodę interesu publicznego oraz interesu prywatnego pokrzywdzonego, tj. o przestępstwo z art. 165 § 2 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy o IPN,

VII. w dniu 15 czerwca 1982 r. w Ł., dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości polegającej na tym, że orzekając na sesji wyjazdowej w Ł., będąc sędzią Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w B., a tym samym funkcjonariuszem państwa komunistycznego stosującego w okresie stanu wojennego w Polsce wobec osób będących w opozycji do ówczesnej władzy masowe represje, w tym przez instrumentalne stosowanie przepisów dotyczących stanu wojennego zaosttrzających odpowiedzialność karną, przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że wspólnie z pozostałymi członkami składu orzekającego, rozpoznającego na rozprawie sprawę T. D. sygn. akt So.W. 157/82, uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu z art. 48 ust. 3 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym polegającego na tym, że w lutym 1982 r. w Ł., działając wspólnie i w porozumieniu z U. K. i J. C. w celu rozpowszechnienia sporządzał ulotki mogące wywołać niepokój publiczny, a zawierające fałszywe wiadomości na temat poczynąń władz PRL w okresie obowiązywania stanu wojennego oraz wzywające do stawiania oporu władzy państwowej i organizowania nielegalnej organizacji podziemnej i skazał go na karę 3 lat pozbawienia wolności, którą odbył do 17 czerwca 1983 r., orzekając w sposób dowolny, sprzeczny z dowodami zgromadzonymi w toku postępowania, bowiem materiał dowodowy

zgromadzony w sprawie nie dawał podstaw do przyjęcia, że oskarżony swoim zachowaniem wypełnił znamiona przypisanego mu czynu, gdyż sporządzone, przez oskarżonego ulotki stanowiły wyłącznie wyraz jego protestu wobec bezprawnie wprowadzonego stanu wojennego i ograniczenia swobód obywatelskich, skutkującego pozbawieniem społeczeństwa podstawowych praw i wolności obywatelskich deklarowanych przez Konstytucję PRL i gwarantowanych przez prawo międzynarodowe, co stanowiło represję wobec pokrzywdzonego w postaci bezprawnego pozbawienia wolności na okres trwający dłużej niż 14 dni, z powodu prezentowanych i wyrażanych przez niego przekonań i poglądów społeczno-politycznych oraz poważne prześladowanie z powodu przynależności pokrzywdzonego do określonej grupy politycznej, działając w ten sposób na szkodę interesu publicznego oraz interesu prywatnego pokrzywdzonego, tj. o przestępstwo z art. 165 § 2 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy o IPN,

VIII. w dniu 10 września 1982 r. w Ł., dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości polegającej na tym, że orzekając na sesji wyjazdowej w Ł., będąc sędzią Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w B., a tym samym funkcjonariuszem państwa komunistycznego stosującego w okresie stanu wojennego w Polsce wobec osób będących w opozycji do ówczesnej władzy masowe represje, w tym przez instrumentalne stosowanie przepisów dotyczących stanu wojennego zaostrzających odpowiedzialność karną, przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że wspólnie z pozostałymi członkami składu orzekającego, rozpoznającego na rozprawie sprawę W. W. sygn. akt So.W. 353/82, uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu z art. 48 ust. 2 i 3 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym polegającego na tym, że w okresie od kwietnia do 12 sierpnia 1982 r. w K. w czasie obowiązywania stanu wojennego, w celu rozpowszechniania sporządził znaczną ilość pism zawierających fałszywe wiadomości mogące wywołać niepokój publiczny lub rozruchy, które następnie rozpowszechnił na terenie miasta K. i skazał oskarżonego na karę 4 lat pozbawienia wolności, którą odbył do 24 marca 1983 r., orzekając w sposób dowolny, sprzeczny z dowodami zgromadzonymi w toku postępowania, bowiem materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał podstaw do przyjęcia, że oskarżony swoim zachowaniem wypełnił znamiona przypisanego mu czynu, gdyż

treść sporządzonych, a następnie rozpowszechnianych przez oskarżonego ulotki była stanowiła krytykę bezprawnie wprowadzonego stanu wojennego skutkującego pozbawieniem społeczeństwa podstawowych praw i wolności obywatelskich deklarowanych przez Konstytucję PRL i gwarantowanych przez prawo międzynarodowe, co stanowiło represje wobec pokrzywdzonego w postaci bezprawnego pozbawienia wolności na okres trwający dłużej niż 14 dni, z powodu prezentowanych i wyrażanych przez niego przekonań i poglądów społeczno-politycznych oraz poważne prześladowanie z powodu przynależności pokrzywdzonego do określonej grupy politycznej, działając w ten sposób na szkodę interesu publicznego oraz interesu prywatnego pokrzywdzonego, tj. o przestępstwo z art. 165 § 2 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy o IPN,

IX. w dniu 12 stycznia 1982 r. w Ł., dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości polegającej na tym, że orzekając na sesji wyjazdowej w Ł., będąc sędzią Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w B., a tym samym funkcjonariuszem państwa komunistycznego stosującego w okresie stanu wojennego w Polsce wobec osób będących w opozycji do ówczesnej władzy masowe represje, w tym przez instrumentalne stosowanie przepisów dotyczących stanu wojennego zaostrzających odpowiedzialność karną, przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że wspólnie z pozostałymi członkami składu orzekającego, rozpoznającego na rozprawie sprawę E. K. sygn. akt So.W. 8/82, uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu z art. 48 ust. 3 w zw. z art. 48 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym polegającego na tym, że w dniu 21 grudnia 1981 r. w lokalu G. w S. woj. s., sporządził w celu rozpowszechniania na maszynie do pisania 10 egzemplarzy druku zawierającego fałszywe wiadomości dotyczące aktualnej sytuacji w kraju po wprowadzeniu stanu wojennego mogące wywołać niepokój publiczny i skazał oskarżonego na karę 3 lat pozbawienia wolności którą odbył do 5 sierpnia 1983 r., orzekając w sposób dowolny, sprzeczny z dowodami zgromadzonymi w toku postępowania, bowiem materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał podstaw do przyjęcia, że oskarżony swoim zachowaniem wypełnił znamiona przypisanego mu czynu, gdyż sporządzone przez oskarżonego ulotki stanowiły wyłącznie emocjonalny wyraz jego protestu wobec pacyfikacji kopalni „Wujek”, oraz sprzeciwu wobec bezprawnie

wprowadzonego stanu wojennego skutkującego pozbawieniem społeczeństwa podstawowych praw i wolności obywatelskich deklarowanych przez Konstytucję PRL i gwarantowanych przez prawo międzynarodowe, co stanowiło represję wobec pokrzywdzonego w postaci bezprawnego pozbawienia wolności na okres trwający dłużej niż 14 dni, z powodu prezentowanych i wyrażanych przez niego przekonań i poglądów społeczno-politycznych oraz poważne prześladowanie z powodu przynależności pokrzywdzonego do określonej grupy politycznej, działając w ten sposób na szkodę interesu publicznego oraz interesu prywatnego pokrzywdzonego, tj. o przestępstwo z art. 165 § 2 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy o IPN,

X. w dniu 25 stycznia 1982 r. w Ł., dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości polegającej na tym, że orzekając na sesji wyjazdowej w Ł., będąc sędzią Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w B., a tym samym funkcjonariuszem państwa komunistycznego stosującego w okresie stanu wojennego w Polsce wobec osób będących w opozycji do ówczesnej władzy masowe represje, w tym przez instrumentalne stosowanie przepisów dotyczących stanu wojennego zaostrzających odpowiedzialność karną, przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że wspólnie pozostałymi członkami składu orzekającego, rozpoznającego na rozprawie sprawę M. R. sygn. akt So.W. 16/82, uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu z art. 46 ust. 1 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym polegającego na tym, że jako przewodniczący NSZZ „Solidarność” Z. w P. w chwili ich zmilitaryzowania nie odstąpił od udziału w tej organizacji, której działalność została zawieszona dekretem z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym i w dniu 13 grudnia 1981 r. i 14 grudnia 1981 r. brał udział w działalności związku oraz uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu z art. 46 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym polegającego na tym, że w dniu 13 i 14 grudnia 1981 r. w stanie wojennym organizował strajk w Z. w P., którym to strajkiem okupacyjnym kierował w dniu 14 grudnia 1981 r. od godz. 12:00 do godz. 4:00 dnia 15 grudnia 1981 r. tj. do czasu wkroczenia sił porządkowych Milicji Obywatelskiej i Wojska Polskiego, które przerwały akcję strajkową i skazał oskarżonego na karę łączną 4 lat pozbawienia wolności, którą odbył do 22 kwietnia 1983 r., podczas gdy czyny

zarzucone M. R. w chwili jego popełnienia nie były zagrożone karą przez ustawę, co stanowiło represję i poważne prześladowanie z przyczyn politycznych z powodu prezentowanych i wyrażanych przezeń przekonań i poglądów społeczno — politycznych, a tym samym naruszył jego prawa do ich wyrażania, czym dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej zbrodnię przeciwko ludzkości, działając na szkodę interesu publicznego oraz prywatnego pokrzywdzonego, tj. o przestępstwo z art. 165 § 2 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy o IPN,

XI. w dniu 18 listopada 1982 r. w Ł., dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości polegającej na tym, że orzekając na sesji wyjazdowej w Ł., będąc sędzią Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w B., a tym samym funkcjonariuszem państwa komunistycznego stosującego w okresie stanu wojennego w Polsce wobec osób będących w opozycji do ówczesnej władzy masowe represje, w tym przez instrumentalne stosowanie przepisów dotyczących stanu wojennego zaostrzających odpowiedzialność karną, przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że wspólnie z pozostałymi członkami składu orzekającego, rozpoznającego na rozprawie sprawę Z. L. sygn. akt So.W. 437/82, uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu z art. 48 ust. 2 i 3 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym polegającego na tym, że- w okresie od stycznia 1982 r. do chwili zatrzymania przez organa MO, w dniu 26 sierpnia 1982r. w P., działając w warunkach stanu wojennego sporządził w celu rozpowszechniania ponad 700 plakatów i około 3000 ulotek i pism zawierających wiadomości fałszywe, mogące wywołać niepokój publiczny lub rozruchy, które rozpowszechniał na terenie P. oraz w tym celu przekazywał innym osobom i skazał oskarżonego na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbył w okresie do 3 sierpnia 1983 r., orzekając w sposób dowolny, sprzeczny z dowodami zgromadzonymi w toku postępowania, bowiem materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał podstaw do przyjęcia, że oskarżony swoim zachowaniem wypełnił znamiona przypisanego mu czynu, gdyż sporządzone, a następnie rozpowszechniane przez oskarżonego ulotki stanowiły wyłącznie emocjonalny wyraz jego protestu wobec stosowania przez władze państwowe przemocy w tłumieniu opozycji oraz sprzeciwu wobec bezprawnie wprowadzonego stanu wojennego skutkującego pozbawieniem społeczeństwa podstawowych praw i

wolności obywatelskich deklarowanych przez Konstytucję PRL i gwarantowanych przez prawo międzynarodowe, co stanowiło represje wobec pokrzywdzonego w postaci bezprawnego pozbawienia wolności na okres trwający dłużej niż 14 dni, z powodu prezentowanych i wyrażanych przez niego przekonań i poglądów społeczno-politycznych oraz poważne prześladowanie z powodu przynależności pokrzywdzonego do określonej grupy politycznej, działając w ten sposób na szkodę interesu publicznego oraz interesu prywatnego pokrzywdzonego, tj. o przestępstwo z art. 165 § 2 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy o IPN,

XII. w dniu 17 listopada 1982 r. w Ł., dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości polegającej na tym, że orzekając na sesji wyjazdowej w Ł., będąc sędzią Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w B., a tym samym funkcjonariuszem państwa komunistycznego stosującego w okresie stanu wojennego w Polsce wobec osób będących w opozycji do ówczesnej władzy masowe represje, w tym przez instrumentalne stosowanie przepisów dotyczących stanu wojennego zaosttrzających odpowiedzialność karną, przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że wspólnie z pozostałymi członkami składu orzekającego, rozpoznającego na rozprawie sprawę M. T. sygn. akt So.W. 427/82, uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu z art. 48 ust. 3 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym polegającego na tym, że na początku października 1982 r. w Ł., działając indywidualnie oraz wspólnie i w porozumieniu z R. P. sporządził w celu rozpowszechniania około 700 egzemplarzy pisma „Solidarność walcząca” nr 36 albo 37 oraz znaczną ilość ulotek zatytułowanych „Oświadczenie”, które to pisma i ulotki zawierały fałszywe wiadomości mogące wywołać co najmniej niepokój publiczny, i skazał oskarżonego na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbył do 25 lutego 1983 r., orzekając w sposób dowolny, sprzeczny z dowodami zgromadzonymi w toku postępowania, bowiem materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał podstaw do przyjęcia, że oskarżony swoim zachowaniem wypełnił znamiona przypisanego mu czynu, gdyż sporządzone przez oskarżonego ulotki zawierały rzeczywiste informacje o sytuacji społeczno-politycznej i ekonomicznej kraju i ich ocenę, co stanowiło represje wobec pokrzywdzonego w postaci bezprawnego pozbawienia wolności na okres trwający dłużej niż 14 dni, z powodu prezentowanych i

wyrażanych przez niego przekonań i poglądów społeczno-politycznych oraz poważne prześladowanie z powodu przynależności pokrzywdzonego do określonej grupy politycznej działając w ten sposób na szkodę interesu publicznego oraz interesu prywatnego pokrzywdzonego, tj. o przestępstwo z art. 165 § 2 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy o IPN,

XIII. w dniu 24 czerwca 1982 r. w Ł., dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości polegającej na tym, że orzekając na sesji wyjazdowej w Ł., będąc sędzią Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w B., a tym samym funkcjonariuszem państwa komunistycznego stosującego w okresie stanu wojennego w Polsce wobec osób będących w opozycji do ówczesnej władzy masowe represje w tym przez instrumentalne stosowanie przepisów dotyczących stanu wojennego zaostrażających odpowiedzialność karną, przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że wspólnie z pozostałymi członkami składu orzekającego, rozpoznającego na rozprawie sprawę W. Z. sygn. akt So.W. 272/82, uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu z art. 48 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym polegającego na tym, że w okresie od stycznia do marca 1982 r. w czasie trwania stanu wojennego na terenie B. – B. rozpowszechniał ulotki zawierające fałszywe wiadomości o poczynaniach władz PRL i sytuacji społeczno - politycznej w kraju, mogące wywołać niepokój publiczny i skazał oskarżonego na karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbył w okresie do 10 lutego 1983 r., orzekając w sposób dowolny, sprzeczny z dowodami zgromadzonymi w toku postępowania, stosując przy tym wykładnię rozszerzającą zakres penalizowanych zachowań, bowiem materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał podstaw do przyjęcia, że oskarżony swoim zachowaniem wypełnił znamiona przypisanego mu czynu, gdyż rozpowszechniane przez oskarżonego ulotki stanowiły wyraz sprzeciwu wobec bezprawnie wprowadzonego stanu wojennego, skutkującego pozbawieniem społeczeństwa podstawowych praw i wolności obywatelskich deklarowanych przez Konstytucję PRL i gwarantowanych przez prawo międzynarodowe, co stanowiło represje wobec pokrzywdzonego w postaci bezprawnego pozbawienia wolności na okres trwający dłużej niż 14 dni, z powodu prezentowanych i wyrażanych przez niego przekonań i poglądów społeczno-politycznych oraz poważne prześladowanie z powodu

przynależności pokrzywdzonego do określonej grupy politycznej działając w ten sposób na szkodę interesu publicznego oraz interesu prywatnego pokrzywdzonego, tj. o przestępstwo z art. 165 § 2 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy o IPN,

XIV. w dniu 14 stycznia 1982 r. w Ł., dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości polegającej na tym, że orzekając na sesji wyjazdowej w Ł., będąc sędzią Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w B., a tym samym funkcjonariuszem państwa komunistycznego stosującego w okresie stanu wojennego w Polsce wobec osób będących w opozycji do ówczesnej władzy masowe represje, w tym przez instrumentalne stosowanie przepisów dotyczących stanu wojennego zaostrzających odpowiedzialność karną, przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że wspólnie z pozostałymi członkami składu orzekającego, rozpoznającego na rozprawie sprawę M. K. sygn. akt So.W. 9/82, uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu z art. 48 ust. 1 i 3 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym polegającego na tym, że w dniu 19 grudnia 1981 r. w Z., województwa s., jako pracownik objętego militaryzacją P., sporządził w celu rozpowszechniania plakaty o treści mogącej osłabić gotowość obronną PRL „grudzień 81 nie zapomnimy” w ten sposób, iż we własnym mieszkaniu przygotował szablon papierowy, a następnie odbijał wymienione hasło na arkuszach papieru przy pomocy farby plakatowej, oraz, że w celu osłabienia gotowości obronnej i wywołania niepokoju publicznego, plakaty o treści „grudzień 81 nie zapomnimy” rozwieszał na terenie Z., m.in. na słupie ogłoszeniowym przy skrzyżowaniu ulicy [...] z ulicą [...], na szybach okiennych kawiarni K. i Kwaciarni przy ul. [...], na szybie wystawowej S. przy Pl. [...] oraz na murze cmentarza przy ul. [...], tj. o przestępstwo określone w art. 48 ust. 1 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym i skazał oskarżonego na karę 1 roku pozbawienia wolności, którą odbył w okresie do 18 czerwca 1982 r., orzekając w sposób dowolny, sprzeczny z dowodami zgromadzonymi w toku postępowania, bowiem materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał podstaw do przyjęcia, że oskarżony swoim zachowaniem wypełnił znamiona przypisanego mu czynu, gdyż sporządzone, a następnie rozpowszechniane przez oskarżonego ulotki stanowiły wyłącznie emocjonalny wyraz jego sprzeciwu wobec działań władz państwowych

po wprowadzeniu stanu wojennego w tym zabójstwa górników podczas pacyfikacji kopalni „Wujek”, co stanowiło represje wobec pokrzywdzonego w postaci bezprawnego pozbawienia wolności na okres trwający dłużej niż 14 dni, z powodu reprezentowanych i wyrażanych przez niego przekonań i poglądów społeczno – politycznych oraz poważne prześladowanie z powodu przynależności pokrzywdzonego do określonej grupy politycznej działając w ten sposób na szkodę interesu publicznego oraz interesu prywatnego pokrzywdzonego, tj. o przestępstwo z art. 165 § 2 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy o IPN,

uchwalił:

1) na podstawie art. 80 § 2c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 217 ze zm.) – dalej powoływana jako u.s.p., zezwala na pociągnięcie R. R. – sędziego Sądu Okręgowego w Ł. w stanie spoczynku do odpowiedzialności karnej za czyny opisane w: pkt I, pkt II, pkt III, pkt V, pkt VI, pkt VII, pkt VIII, pkt IX, pkt XI, pkt XII, pkt XIII i pkt XIV wniosku prokuratura Instytutu Pamięci Narodowej - Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Łodzi z dnia 29 marca 2022 r., sygn. akt [...];

2) na podstawie art. 80 § 2c *a contrario* u.s.p. odmawia zezwolenia na pociągnięcie R. R. – sędziego Sądu Okręgowego w Ł. w stanie spoczynku do odpowiedzialności karnej za czyny opisane w pkt IV i pkt X wniosku prokuratura Instytutu Pamięci Narodowej - Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Ł. z dnia 29 marca 2022 r., sygn. akt [...];

3) na podstawie art. 129 § 3a u.s.p. obniża R. R. – sędziemu Sądowi Okręgowego w Ł. w stanie spoczynku o 25% (dwadzieścia pięć procent) wysokość jego uposażenia w stanie spoczynku na czas trwania postępowania dyscyplinarnego;

4) zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata A. A. - Kancelaria Adwokacka w W., kwotę 738 zł (siedemset trzydzieści osiem złotych), w tym 23% podatku VAT, tytułem wynagrodzenia za

czynności obrońcy z urzędu R. R. – sędziego Sądu Okręgowego w Ł.
w stanie spoczynku, w postępowaniu przed Sądem Najwyższym w
sprawie o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej;

5) kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Prokurator Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Łodzi wnioskiem z dnia 29 marca 2022 r., sygn. akt [...], skierowanym do Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego, który wpłynął do Sądu Najwyższego w dniu 30 marca 2022 r., zwrócił się o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej R. R. - sędziego Sądu Okręgowego w Ł. w stanie spoczynku, w stosunku, do którego zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstw, gdyż:

I. w dniu 29 marca 1982 r. w Ł., dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości polegającej na tym, że orzekając na sesji wyjazdowej w Ł., będąc sędzią Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w B., tym samym funkcjonariuszem państwa komunistycznego stosującego w okresie stanu wojennego w Polsce wobec osób będących w opozycji do ówczesnej władzy masowe represje, w tym przez instrumentalne stosowanie przepisów dotyczących stanu wojennego zastrzegających odpowiedzialność karną, przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że wspólnie z pozostałymi członkami składu orzekającego, rozpoznającego na rozprawie sprawę M. G. sygn. akt So.W. 122/82, uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu z art. 48 ust. 2 i 4 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym polegającego na tym, że w dniu 13 lutego 1982 r. w P. w warunkach ogłoszonego stanu wojennego w Polsce, działając wspólnie i w porozumieniu z trzema nieustalonymi w śledztwie mężczyznami przy użyciu szablonu i farby w aerozolu sporządzał na murach budynków miejskich i ścianie wiaty MPK napisy zawierające fałszywe wiadomości, mogące wywołać niepokój publiczny i rozruchy i skazał oskarżonego na karę 3 lat pozbawienia wolności i 2 lat pozbawienia praw publicznych, którą skazany odbył do

26 sierpnia 1982 r., orzekając w sposób dowolny, sprzeczny z dowodami zgromadzonymi w toku postępowania, bowiem materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał podstaw do przyjęcia, że oskarżony swoim zachowaniem wypełnił znamiona przypisanego mu czynu, albowiem sporządzone przez niego napisy stanowiły wyłącznie emocjonalny wyraz krytyki poczynąń PZPR i sprzeciwu wobec bezprawnie wprowadzonego stanu wojennego, skutkującego pozbawieniem społeczeństwa podstawowych praw i wolności obywatelskich deklarowanych przez Konstytucję PRL i gwarantowanych przez prawo międzynarodowe, co stanowiło represje wobec pokrzywdzonego w postaci bezprawnego pozbawienia wolności na okres trwający dłużej niż 14 dni, z powodu prezentowanych i wyrażanych przez niego przekonań i poglądów społeczno-politycznych oraz poważne prześladowanie z powodu przynależności pokrzywdzonego do określonej grupy politycznej, działając w ten sposób na szkodę interesu publicznego oraz interesu prywatnego pokrzywdzonego, tj. o przestępstwo z art. 165 § 2 ustawy z dnia 19 kwietnia 1969 r. Kodeks karny – dalej powoływana jako k.k. z 1969 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 177) – dalej powoływana jako ustawa o IPN,

II. w dniu 2 marca 1982 r. w Ł., dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości polegającej na tym, że orzekając na sesji wyjazdowej w Ł., będąc sędzią Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w B., tym samym funkcjonariuszem państwa komunistycznego stosującego w okresie stanu wojennego w Polsce wobec osób będących w opozycji do ówczesnej władzy masowe represje, w tym przez instrumentalne stosowanie przepisów dotyczących stanu wojennego zaostrażających odpowiedzialność karną, przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że wspólnie z pozostałymi członkami składu orzekającego, rozpoznającego na rozprawie sprawę A. M. sygn. akt So.W. 95/82, uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu z art. 48 ust. 2 i 3 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym polegającego na tym, że w styczniu 1982 r. w P. T. sporządził, a następnie w dniu 26 stycznia 1982 r. na terenie swojego zakładu pracy rozpowszechniał mogące wywołać niepokój publiczny ulotki zawierające fałszywe wiadomości na temat stanu wojennego oraz poczynąń władz

PRL, jak również do stawiania władzy czynnego oporu i skazał oskarżonego na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, którą skazany odbył do 4 sierpnia 1983 r., orzekając w sposób dowolny, sprzeczny z dowodami zgromadzonymi w toku postępowania, bowiem materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał podstaw do przyjęcia, że oskarżony swoim zachowaniem wypełnił znamiona przypisanego mu czynu, gdyż sporządzone, a następnie rozpowszechniane przez oskarżonego ulotki stanowiły wyłącznie emocjonalny wyraz jego sprzeciwu wobec bezprawnie wprowadzonego stanu wojennego skutkującego pozbawieniem społeczeństwa podstawowych praw i wolności obywatelskich deklarowanych przez Konstytucję PRL i gwarantowanych przez prawo międzynarodowe, co stanowiło represję wobec pokrzywdzonego w postaci bezprawnego pozbawienia wolności na okres trwający dłużej niż 14 dni, z powodu prezentowanych i wyrażanych przez niego przekonań i poglądów społeczno - politycznych oraz poważne prześladowanie z powodu przynależności pokrzywdzonego do określonej grupy politycznej działając w ten sposób na szkodę interesu publicznego oraz interesu prywatnego pokrzywdzonego, tj. o przestępstwo z art. 165 § 2 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy o IPN,

III. w dniu 2 marca 1982 r. w Ł., dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości polegającej na tym, że orzekając na sesji wyjazdowej w Ł., będąc sędzią Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w B., tym samym funkcjonariuszem państwa komunistycznego stosującego w okresie stanu wojennego w Polsce wobec osób będących w opozycji do ówczesnej władzy masowe represje, w tym przez instrumentalne stosowanie przepisów dotyczących stanu wojennego zaosttrzających odpowiedzialność karną, przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że wspólnie z pozostałymi członkami składu orzekającego, rozpoznającego na rozprawie sprawę P. N. sygn. akt So.W. 95/82, uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu z art. 48 ust. 2 i 3 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym, polegającego na tym, że w dniu 27 stycznia 1982 r. w M. sporządził w celu rozpowszechniania, a następnie wspólnie i w porozumieniu z M. W. rozpowszechniał poprzez rozlepianie na ulicach i dworcu PKP cztery ulotki mogące wywołać niepokój publiczny, zawierające fałszywe wiadomości na temat stanu wojennego oraz poczynąń władz PRL, jak również do

stawiania władzy czynnego oporu i skazał oskarżonego na karę 1 roku pozbawienia wolności, którą skazany odbył w okresie do 4 września 1982 r., orzekając w sposób dowolny, sprzeczny z dowodami zgromadzonymi w toku postępowania, stosując przy tym wykładnię rozszerzającą zakres penalizowanych zachowań, bowiem materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał podstaw do przyjęcia, że oskarżony swoim zachowaniem wypełnił znamiona przypisanego mu czynu, gdyż sporządzone, a następnie rozpowszechniane przez oskarżonego ulotki stanowiły wyraz jego sprzeciwu wobec bezprawnie wprowadzonego stanu wojennego skutkującego pozbawieniem społeczeństwa podstawowych praw i wolności obywatelskich deklarowanych przez Konstytucję PRL i gwarantowanych przez prawo międzynarodowe, co stanowiło represję wobec pokrzywdzonego w postaci bezprawnego pozbawienia wolności na okres trwający dłużej niż 14 dni, z powodu prezentowanych i wyrażanych przez niego przekonań i poglądów społeczno-politycznych oraz poważne prześladowanie z powodu przynależności pokrzywdzonego do określonej grupy politycznej, działając w ten sposób na szkodę interesu publicznego oraz interesu prywatnego pokrzywdzonego, tj. o przestępstwo z art. 165 § 2 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy o IPN,

IV. w dniu 19 stycznia 1982 r. w Ł., dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości polegającej na tym, że orzekając na sesji wyjazdowej w Ł., będąc sędzią Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w B., a tym samym funkcjonariuszem państwa komunistycznego stosującego w okresie stanu wojennego w Polsce wobec osób będących w opozycji do ówczesnej władzy masowe represje, w tym przez instrumentalne stosowanie przepisów dotyczących stanu wojennego zaostrażających odpowiedzialność karną, przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że wspólnie z pozostałymi członkami składu orzekającego, rozpoznającego na rozprawie sprawę J. S. sygn. akt So.W. 18/82, uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu z art. 46 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym polegającego na tym, że w dniu 14 grudnia 1981 r. w P. w czasie obowiązywania stanu wojennego, będąc pracownikiem zmilitaryzowanych M. organizował strajki w zatrudniających go zakładach przez rozlepianie ulotek wzywających do rozpoczęcia strajku okupacyjnego i skazał na karę 3 lat pozbawienia wolności i 2 lat pozbawienia praw

publicznych, co skutkowało bezprawnym pozbawieniem wolności J. S. na czas powyżej 14 dni do 18 października 1982 r., bowiem czyn zarzucany J. S. w chwili jego popełnienia nie był zagrożony karą przez ustawę, co stanowiło represję i poważne prześladowanie z przyczyn politycznych z powodu prezentowanych i wyrażanych przezeń przekonań i poglądów społeczno - politycznych, a tym samym naruszył jego prawa do ich wyrażania, działając na szkodę interesu publicznego oraz prywatnego pokrzywdzonego, tj. o przestępstwo z art. 165 § 2 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy o IPN,

V. w dniu 15 czerwca 1982 r. Ł., dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości polegającej na tym, że orzekając na sesji wyjazdowej Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w B., a tym samym funkcjonariuszem państwa komunistycznego stosującego w okresie stanu wojennego w Polsce wobec osób będących w opozycji do ówczesnej władzy masowe represje, w tym przez instrumentalne stosowanie przepisów dotyczących stanu wojennego zastrzegających odpowiedzialność karną, przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że wspólnie z pozostałymi członkami składu orzekającego, rozpoznającego na rozprawie sprawę U. K. sygn. akt So.W. 157/8,2 uznał oskarżoną za winną popełnienia czynu z art. 48 ust. 3 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym polegającego na tym, że w lutym 1982 r. w Ł., działając wspólnie i w porozumieniu z J. C. i T. D. w celu rozpowszechniania opracowała teksty ulotek, a następnie przy udziale T. D. sporządziła ponad 600 sztuk ulotek mogących wywołać niepokój publiczny lub rozruchy, zawierających w swej treści wiadomości fałszywe na temat poczynañ władz PRL w okresie obowiązywania stanu wojennego oraz nawołujących do stawiania oporu władzy państwowej i organizowania działalności podziemnej i skazał oskarżoną na karę 4 lat pozbawienia wolności, którą skazana odbyła do 29 grudnia 1982 r., orzekając w sposób dowolny, sprzeczny z dowodami zgromadzonymi w toku postępowania, bowiem materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał podstaw do przyjęcia, że oskarżona swoim zachowaniem wypełniła znamiona przypisanego jej czynu, gdyż sporządzone, przez oskarżoną ulotki stanowiły wyłącznie wyraz jej protestu wobec bezprawnie wprowadzonego stanu wojennego i ograniczenia swobód obywatelskich, skutkującego pozbawieniem społeczeństwa podstawowych

praw i wolności obywatelskich deklarowanych przez Konstytucję PRL i gwarantowanych przez prawo międzynarodowe, co stanowiło represje wobec pokrzywdzonej w postaci bezprawnego pozbawienia wolności na okres trwający dłużej niż 14 dni, z powodu prezentowanych i wyrażanych przez nią przekonań i poglądów społeczno-politycznych oraz poważne prześladowanie z powodu przynależności pokrzywdzonej do określonej grupy politycznej, działając w ten sposób na szkodę interesu publicznego oraz interesu prywatnego pokrzywdzonej, tj. o przestępstwo z art. 165 § 2 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy o IPN,

VI. w dniu 15 czerwca 1982 r. w Ł., dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości polegającej na tym, że orzekając na sesji wyjazdowej w Ł., będąc sędzią Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w B., a tym samym funkcjonariuszem państwa komunistycznego stosującego w okresie stanu wojennego w Polsce wobec osób będących w opozycji do ówczesnej władzy masowe represje, w tym przez instrumentalne stosowanie przepisów dotyczących stanu wojennego zaostrażających odpowiedzialność karną, przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że wspólnie z pozostałymi członkami składu orzekającego, rozpoznającego na rozprawie sprawę J. C. sygn. akt So.W. 157/82, uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu z art. 48 ust. 3 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym polegającego na tym, że w lutym 1982 roku w Ł., działając wspólnie i w porozumieniu z U. K. i T. D. w celu rozpowszechniania opracowali teksty ulotek, a następnie przy udziale T. D. sporządził ponad 600 sztuk ulotek mogących wywołać niepokój publiczny lub rozruchy, zawierających w swej treści wiadomości fałszywe na temat poczynañ władz PRL w okresie obowiązywania stanu wojennego oraz nawołujących do stawiania oporu władzy państwowej i organizowania działalności podziemnej i skazał oskarżonego na karę 4 lat pozbawienia wolności, którą odbył do 3 listopada 1983 r. orzekając w sposób dowolny, sprzeczny z dowodami zgromadzonymi w toku postępowania, bowiem materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał podstaw do przyjęcia, że oskarżony swoim zachowaniem wypełnił znamiona przypisanego jej czynu, gdyż sporządzone, przez oskarżonego ulotki stanowiły wyłącznie wyraz jego protestu wobec bezprawnie wprowadzonego stanu wojennego i ograniczenia swobód obywatelskich, skutkującego pozbawieniem

społeczeństwa podstawowych praw i wolności obywatelskich deklarowanych przez Konstytucję PRL i gwarantowanych przez prawo międzynarodowe, co stanowiło represję wobec pokrzywdzonego w postaci bezprawnego pozbawienia wolności na okres trwający dłużej niż 14 dni, z powodu prezentowanych i wyrażanych przez niego przekonań i poglądów społeczno-politycznych oraz poważne prześladowanie z powodu przynależności pokrzywdzonego do określonej grupy politycznej, działając w ten sposób na szkodę interesu publicznego oraz interesu prywatnego pokrzywdzonego, tj. o przestępstwo z art. 165 § 2 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy o IPN,

VII. w dniu 15 czerwca 1982 r. w Ł., dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości polegającej na tym, że orzekając na sesji wyjazdowej w Ł., będąc sędzią Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w B., a tym samym funkcjonariuszem państwa komunistycznego stosującego w okresie stanu wojennego w Polsce wobec osób będących w opozycji do ówczesnej władzy masowe represje, w tym przez instrumentalne stosowanie przepisów dotyczących stanu wojennego zaostrzających odpowiedzialność karną, przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że wspólnie z pozostałymi członkami składu orzekającego, rozpoznającego na rozprawie sprawę T. D. sygn. akt So.W. 157/82, uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu z art. 48 ust. 3 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym polegającego na tym, że w lutym 1982 r. w Ł., działając wspólnie i w porozumieniu z U. K. i J. C. w celu rozpowszechnienia sporządzał ulotki mogące wywołać niepokój publiczny, a zawierające fałszywe wiadomości na temat poczynąń władz PRL w okresie obowiązywania stanu wojennego oraz wzywające do stawiania oporu władzy państwowej i organizowania nielegalnej organizacji podziemnej i skazał go na karę 3 lat pozbawienia wolności, którą odbył do 17 czerwca 1983 r., orzekając w sposób dowolny, sprzeczny z dowodami zgromadzonymi w toku postępowania, bowiem materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał podstaw do przyjęcia, że oskarżony swoim zachowaniem wypełnił znamiona przypisanego mu czynu, gdyż sporządzone, przez oskarżonego ulotki stanowiły wyłącznie wyraz jego protestu wobec bezprawnie wprowadzonego stanu wojennego i ograniczenia swobód obywatelskich, skutkującego pozbawieniem społeczeństwa podstawowych praw i wolności

obywatelskich deklarowanych przez Konstytucję PRL i gwarantowanych przez prawo międzynarodowe, co stanowiło represje wobec pokrzywdzonego w postaci bezprawnego pozbawienia wolności na okres trwający dłużej niż 14 dni, z powodu prezentowanych i wyrażanych przez niego przekonań i poglądów społeczno-politycznych oraz poważne prześladowanie z powodu przynależności pokrzywdzonego do określonej grupy politycznej, działając w ten sposób na szkodę interesu publicznego oraz interesu prywatnego pokrzywdzonego, tj. o przestępstwo z art. 165 § 2 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy o IPN,

VIII. w dniu 10 września 1982 r. w Ł., dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości polegającej na tym, że orzekając na sesji wyjazdowej w Ł., będąc sędzią Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w B., a tym samym funkcjonariuszem państwa komunistycznego stosującego w okresie stanu wojennego w Polsce wobec osób będących w opozycji do ówczesnej władzy masowe represje, w tym przez instrumentalne stosowanie przepisów dotyczących stanu wojennego zaostrażających odpowiedzialność karną, przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że wspólnie z pozostałymi członkami składu orzekającego, rozpoznającego na rozprawie sprawę W. W. sygn. akt So.W. 353/82, uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu z art. 48 ust. 2 i 3 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym polegającego na tym, że w okresie od kwietnia do 12 sierpnia 1982 r. w K. w czasie obowiązywania stanu wojennego, w celu rozpowszechniania sporządził znaczną ilość pism zawierających fałszywe wiadomości mogące wywołać niepokój publiczny lub rozruchy, które następnie rozpowszechnił na terenie miasta K. i skazał oskarżonego na karę 4 lat pozbawienia wolności, którą odbył do 24 marca 1983 r., orzekając w sposób dowolny, sprzeczny z dowodami zgromadzonymi w toku postępowania, bowiem materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał podstaw do przyjęcia, że oskarżony swoim zachowaniem wypełnił znamiona przypisanego mu czynu, gdyż treść sporządzonych, a następnie rozpowszechnianych przez oskarżonego ulotki była stanowiła krytykę bezprawnie wprowadzonego stanu wojennego skutkującego pozbawieniem społeczeństwa podstawowych praw i wolności obywatelskich deklarowanych przez Konstytucję PRL i gwarantowanych przez prawo międzynarodowe, co stanowiło represje wobec pokrzywdzonego w postaci

bezprawnego pozbawienia wolności na okres trwający dłużej niż 14 dni, z powodu prezentowanych i wyrażanych przez niego przekonań i poglądów społeczno-politycznych oraz poważne prześladowanie z powodu przynależności pokrzywdzonego do określonej grupy politycznej, działając w ten sposób na szkodę interesu publicznego oraz interesu prywatnego pokrzywdzonego, tj. o przestępstwo z art. 165 § 2 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy o IPN,

IX. w dniu 12 stycznia 1982 r. w Ł., dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości polegającej na tym, że orzekając na sesji wyjazdowej w Ł., będąc sędzią Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w B., a tym samym funkcjonariuszem państwa komunistycznego stosującego w okresie stanu wojennego w Polsce wobec osób będących w opozycji do ówczesnej władzy masowe represje, w tym przez instrumentalne stosowanie przepisów dotyczących stanu wojennego zaosttrzających odpowiedzialność karną, przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że wspólnie z pozostałymi członkami składu orzekającego, rozpoznającego na rozprawie sprawę E. K. sygn. akt So.W. 8/82, uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu z art. 48 ust. 3 w zw. z art. 48 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym polegającego na tym, że w dniu 21 grudnia 1981 r. w lokalu G. w S. woj. s., sporządził w celu rozpowszechniania na maszynie do pisania 10 egzemplarzy druku zawierającego fałszywe wiadomości dotyczące aktualnej sytuacji w kraju po wprowadzeniu stanu wojennego mogące wywołać niepokój publiczny i skazał oskarżonego na karę 3 lat pozbawienia wolności którą odbył do 5 sierpnia 1983 r., orzekając w sposób dowolny, sprzeczny z dowodami zgromadzonymi w toku postępowania, bowiem materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał podstaw do przyjęcia, że oskarżony swoim zachowaniem wypełnił znamiona przypisanego mu czynu, gdyż sporządzone przez oskarżonego ulotki stanowiły wyłącznie emocjonalny wyraz jego protestu wobec pacyfikacji kopalni „Wujek”, oraz sprzeciwu wobec bezprawnie wprowadzonego stanu wojennego skutkującego pozbawieniem społeczeństwa podstawowych praw i wolności obywatelskich deklarowanych przez Konstytucję PRL i gwarantowanych przez prawo międzynarodowe, co stanowiło represje wobec pokrzywdzonego w postaci bezprawnego pozbawienia wolności na okres trwający dłużej niż 14 dni, z powodu prezentowanych i wyrażanych przez niego przekonań i

poglądów społeczno-politycznych oraz poważne prześladowanie z powodu przynależności pokrzywdzonego do określonej grupy politycznej, działając w ten sposób na szkodę interesu publicznego oraz interesu prywatnego pokrzywdzonego, tj. o przestępstwo z art. 165 § 2 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy o IPN,

X. w dniu 25 stycznia 1982 r. w Ł., dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości polegającej na tym, że orzekając na sesji wyjazdowej w Ł., będąc sędzią Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w B., a tym samym funkcjonariuszem państwa komunistycznego stosującego w okresie stanu wojennego w Polsce wobec osób będących w opozycji do ówczesnej władzy masowe represje, w tym przez instrumentalne stosowanie przepisów dotyczących stanu wojennego zaostrzających odpowiedzialność karną, przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że wspólnie pozostałymi członkami składu orzekającego, rozpoznającego na rozprawie sprawę M. R. sygn. akt So.W. 16/82, uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu z art. 46 ust. 1 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym polegającego na tym, że jako przewodniczący NSZZ „Solidarność” Z. w P. w chwili ich zmilitaryzowania nie odstąpił od udziału w tej organizacji, której działalność została zawieszona dekretem z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym i w dniu 13 grudnia 1981 r. i 14 grudnia 1981 r. brał udział w działalności związku oraz uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu z art. 46 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym polegającego na tym, że w dniu 13 i 14 grudnia 1981 r. w stanie wojennym organizował strajk w Z. w P., którym to strajkiem okupacyjnym kierował w dniu 14 grudnia 1981 r. od godz. 12:00 do godz. 4:00 dnia 15 grudnia 1981 r. tj. do czasu wkroczenia sił porządkowych Milicji Obywatelskiej i Wojska Polskiego, które przerwały akcję strajkową i skazał oskarżonego na karę łączną 4 lat pozbawienia wolności, którą odbył do 22 kwietnia 1983 r., podczas gdy czyny zarzucone M. R. w chwili jego popełnienia nie były zagrożone karą przez ustawę, co stanowiło represję i poważne prześladowanie z przyczyn politycznych z powodu prezentowanych i wyrażanych przezeń przekonań i poglądów społeczno — politycznych, a tym samym naruszył jego prawa do ich wyrażania, czym dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej zbrodnię przeciwko ludzkości, działając na

szkodę interesu publicznego oraz prywatnego pokrzywdzonego, tj. o przestępstwo z art. 165 § 2 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy o IPN,

XI. w dniu 18 listopada 1982 r. w Ł., dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości polegającej na tym, że orzekając na sesji wyjazdowej w Ł., będąc sędzią Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w B., a tym samym funkcjonariuszem państwa komunistycznego stosującego w okresie stanu wojennego w Polsce wobec osób będących w opozycji do ówczesnej władzy masowe represje, w tym przez instrumentalne stosowanie przepisów dotyczących stanu wojennego zaostrażających odpowiedzialność karną, przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że wspólnie z pozostałymi członkami składu orzekającego, rozpoznającego na rozprawie sprawę Z. L. sygn. akt So.W. 437/82, uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu z art. 48 ust. 2 i 3 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym polegającego na tym, że-w okresie od stycznia 1982 r. do chwili zatrzymania przez organa MO, w dniu 26 sierpnia 1982 r. w P., działając w warunkach stanu wojennego sporządził w celu rozpowszechniania ponad 700 plakatów i około 3000 ulotek i pism zawierających wiadomości fałszywe, mogące wywołać niepokój publiczny lub rozruchy, które rozpowszechniał na terenie P. oraz w tym celu przekazywał innym osobom i skazał oskarżonego na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbył w okresie do 3 sierpnia 1983 r., orzekając w sposób dowolny, sprzeczny z dowodami zgromadzonymi w toku postępowania, bowiem materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał podstaw do przyjęcia, że oskarżony swoim zachowaniem wypełnił znamiona przypisanego mu czynu, gdyż sporządzone, a następnie rozpowszechniane przez oskarżonego ulotki stanowiły wyłącznie emocjonalny wyraz jego protestu wobec stosowania przez władze państwowe przemocy w tłumieniu opozycji oraz sprzeciwu wobec bezprawnie wprowadzonego stanu wojennego skutkującego pozbawieniem społeczeństwa podstawowych praw i wolności obywatelskich deklarowanych przez Konstytucję PRL i gwarantowanych przez prawo międzynarodowe, co stanowiło represje wobec pokrzywdzonego w postaci bezprawnego pozbawienia wolności na okres trwający dłużej niż 14 dni, z powodu prezentowanych i wyrażanych przez niego przekonań i poglądów społeczno-politycznych oraz poważne prześladowanie z powodu przynależności

pokrzywdzonego do określonej grupy politycznej, działając w ten sposób na szkodę interesu publicznego oraz interesu prywatnego pokrzywdzonego, tj. o przestępstwo z art. 165 § 2 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy o IPN,

XII. w dniu 17 listopada 1982 r. w Ł., dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości polegającej na tym, że orzekając na sesji wyjazdowej w Ł., będąc sędzią Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w B., a tym samym funkcjonariuszem państwa komunistycznego stosującego w okresie stanu wojennego w Polsce wobec osób będących w opozycji do ówczesnej władzy masowe represje, w tym przez instrumentalne stosowanie przepisów dotyczących stanu wojennego zaostrzających odpowiedzialność karną, przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że wspólnie z pozostałymi członkami składu orzekającego, rozpoznającego na rozprawie sprawę M. T. sygn. akt So.W. 427/82, uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu z art. 48 ust. 3 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym polegającego na tym, że na początku października 1982 r. w Ł., działając indywidualnie oraz wspólnie i w porozumieniu z R. P. sporządził w celu rozpowszechniania około 700 egzemplarzy pisma „Solidarność walcząca” nr 36 albo 37 oraz znaczną ilość ulotek zatytułowanych „Oświadczenie”, które to pisma i ulotki zawierały fałszywe wiadomości mogące wywołać co najmniej niepokój publiczny, i skazał oskarżonego na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbył do 25 lutego 1983 r., orzekając w sposób dowolny, sprzeczny z dowodami zgromadzonymi w toku postępowania, bowiem materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał podstaw do przyjęcia, że oskarżony swoim zachowaniem wypełnił znamiona przypisanego mu czynu, gdyż sporządzone przez oskarżonego ulotki zawierały rzeczywiste informacje o sytuacji społeczno-politycznej i ekonomicznej kraju i ich ocenę, co stanowiło represje wobec pokrzywdzonego w postaci bezprawnego pozbawienia wolności na okres trwający dłużej niż 14 dni, z powodu prezentowanych i wyrażanych przez niego przekonań i poglądów społeczno-politycznych oraz poważne prześladowanie z powodu przynależności pokrzywdzonego do określonej grupy politycznej działając w ten sposób na szkodę interesu publicznego oraz interesu prywatnego pokrzywdzonego, tj. o przestępstwo z art. 165 § 2 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy o IPN,

XIII. w dniu 24 czerwca 1982 r. w Ł., dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości polegającej na tym, że orzekając na sesji wyjazdowej w Ł., będąc sędzią Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w B., a tym samym funkcjonariuszem państwa komunistycznego stosującego w okresie stanu wojennego w Polsce wobec osób będących w opozycji do ówczesnej władzy masowe represje w tym przez instrumentalne stosowanie przepisów dotyczących stanu wojennego zaostrzających odpowiedzialność karną, przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że wspólnie z pozostałymi członkami składu orzekającego, rozpoznającego na rozprawie sprawę W. Z. sygn. akt So.W. 272/82, uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu z art. 48 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym polegającego na tym, że w okresie od stycznia do marca 1982 r. w czasie trwania stanu wojennego na terenie B. – B. rozpowszechniał ulotki zawierające fałszywe wiadomości o poczynaniach władz PRL i sytuacji społeczno - politycznej w kraju, mogące wywołać niepokój publiczny i skazał oskarżonego na karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbył w okresie do 10 lutego 1983 r., orzekając w sposób dowolny, sprzeczny z dowodami zgromadzonymi w toku postępowania, stosując przy tym wykładnię rozszerzającą zakres penalizowanych zachowań, bowiem materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał podstaw do przyjęcia, że oskarżony swoim zachowaniem wypełnił znamiona przypisanego mu czynu, gdyż rozpowszechniane przez oskarżonego ulotki stanowiły wyraz sprzeciwu wobec bezprawnie wprowadzonego stanu wojennego, skutkującego pozbawieniem społeczeństwa podstawowych praw i wolności obywatelskich deklarowanych przez Konstytucję PRL i gwarantowanych przez prawo międzynarodowe, co stanowiło represje wobec pokrzywdzonego w postaci bezprawnego pozbawienia wolności na okres trwający dłużej niż 14 dni, z powodu prezentowanych i wyrażanych przez niego przekonań i poglądów społeczno-politycznych oraz poważne prześladowanie z powodu przynależności pokrzywdzonego do określonej grupy politycznej działając w ten sposób na szkodę interesu publicznego oraz interesu prywatnego pokrzywdzonego, tj. o przestępstwo z art. 165 § 2 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy o IPN,

XIV. w dniu 14 stycznia 1982 r. w Ł., dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości polegającej na tym, że orzekając na sesji wyjazdowej w Ł., będąc sędzią Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w B., a tym samym funkcjonariuszem państwa komunistycznego stosującego w okresie stanu wojennego w Polsce wobec osób będących w opozycji do ówczesnej władzy masowe represje, w tym przez instrumentalne stosowanie przepisów dotyczących stanu wojennego zaostrzających odpowiedzialność karną, przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że wspólnie z pozostałymi członkami składu orzekającego, rozpoznającego na rozprawie sprawę M. K. sygn. akt So.W. 9/82, uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu z art. 48 ust. 1 i 3 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym polegającego na tym, że w dniu 19 grudnia 1981 r. w Z., województwa [...], jako pracownik objętego militaryzacją P., sporządził w celu rozpowszechniania plakaty o treści mogącej osłabić gotowość obronną PRL „grudzień 81 nie zapomnimy” w ten sposób, iż we własnym mieszkaniu przygotował szablon papierowy, a następnie odbijał wymienione hasło na arkuszach papieru przy pomocy farby plakatowej, oraz, że w celu osłabienia gotowości obronnej i wywołania niepokoju publicznego, plakaty o treści „grudzień 81 nie zapomnimy” rozwieszał na terenie Z., m.in. na słupie ogłoszeniowym przy skrzyżowaniu ulicy [...] z ulicą [...], na szybach okiennych kawiarni K. i Kwaciarni przy ul. [...], na szybie wystawowej S. przy Pl. [...] oraz na murze cmentarza przy ul. [...], tj. o przestępstwo określone w art. 48 ust. 1 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym i skazał oskarżonego na karę 1 roku pozbawienia wolności, którą odbył w okresie do 18 czerwca 1982 r., orzekając w sposób dowolny, sprzeczny z dowodami zgromadzonymi w toku postępowania, bowiem materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał podstaw do przyjęcia, że oskarżony swoim zachowaniem wypełnił znamiona przypisanego mu czynu, gdyż sporządzone, a następnie rozpowszechniane przez oskarżonego ulotki stanowiły wyłącznie emocjonalny wyraz jego sprzeciwu wobec działań władz państwowych po wprowadzeniu stanu wojennego w tym zabójstwa górników podczas pacyfikacji kopalni „Wujek”, co stanowiło represje wobec pokrzywdzonego w postaci bezprawnego pozbawienia wolności na okres trwający dłużej niż 14 dni, z powodu reprezentowanych i wyrażanych przez niego przekonań i poglądów społeczno –

politycznych oraz poważne prześladowanie z powodu przynależności pokrzywdzonego do określonej grupy politycznej działając w ten sposób na szkodę interesu publicznego oraz interesu prywatnego pokrzywdzonego, tj. o przestępstwo z art. 165 § 2 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy o IPN.

W dniu 15 lipca 2021 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej ogłosił wyrok w sprawie C-791/19 Komisja Europejska przeciwko Polsce (system odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów). W wyroku tym orzeczono, że Polska uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE między innymi nie zapewniając niezależności i bezstronności Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego, do której właściwości należy kontrola decyzji wydanych w postępowaniach dyscyplinarnych prowadzonych wobec sędziów (art. 3 pkt 5, art. 27 i art. 73 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym w związku z art. 9a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa, zmienionej ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw). Natomiast dzień wcześniej, bo w dniu 14 lipca 2021 r., Wiceprezes Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydała postanowienie o zastosowaniu środka tymczasowego w sprawie C-204/21 Komisja Europejska przeciwko Polsce (niezależność sądów – Izba Dyscyplinarna SN – immunitety sędziowskie). Z kolei na mocy tego postanowienia Polska została między innymi zobowiązana, natychmiast i do czasu wydania wyroku kończącego postępowanie w sprawie głównej C 204/21, do zawieszenia, po pierwsze, stosowania przepisów art. 27 § 1 pkt 1a ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, zmienionej ustawą z dnia 20 grudnia 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw, i innych, na podstawie których Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego jest właściwa do orzekania w pierwszej i w drugiej instancji w sprawach o zezwolenie na pociągnięcie sędziów i asesorów sądowych do odpowiedzialności karnej, na ich tymczasowe aresztowanie, zatrzymanie lub przymusowe doprowadzenie, oraz, po drugie, do zawieszenia skutków wydanych już na podstawie tego artykułu uchwał Izby Dyscyplinarnej zezwalających na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej lub jego zatrzymanie, a także do powstrzymania się od przekazania spraw określonych w wyżej wskazanym artykule do rozpoznania przez organ sądowy,

który nie spełnia wymogów niezależności wskazanych w szczególności w wyroku z dnia 19 listopada 2019 r., A.K. i in. (niezależność Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego, C 585/18, C 624/18 i C 625/18, EU:C:2019:982).

Wobec niestosowania się przez Polskę do wydanego postanowienia o środku tymczasowym, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej postanowieniem z dnia 27 października 2021 r. zobowiązał Polskę do zapłaty na rzecz Komisji Europejskiej okresowej kary pieniężnej w wysokości 1 miliona EUR dziennie, do dnia w którym zobowiązania wynikające z postanowienia o środku tymczasowym zostaną wykonane lub do dnia wydania wyroku kończącego postępowanie w sprawie C – 204/21.

Natomiast w wyroku z dnia 22 lipca 2021 r., wydanym w sprawie Reczkowicz przeciwko Polsce (skarga nr 43447/19), Europejski Trybunał Praw Człowieka stwierdził naruszenie art. 6 ust. 1 EKPCz w związku z rozpoznaniem przez Izbę Dyscyplinarną Sądu Najwyższego kasacji obwinionej adwokat Joanny Reczkowicz wniesionej od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury, gdyż, cyt. „Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego, która rozpoznawała sprawę skarżącą, nie była „sądem ustanowionym ustawą”.

W dniu 9 czerwca 2022 r. została uchwalona ustawa o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw, zam. Dz. U. z dnia 14 czerwca 2022 r., poz. 1259, która weszła w życie w dniu 15 lipca 2022 r. Z dniem wejścia w życie tej ustawy zniesiono Izbę Dyscyplinarną Sądu Najwyższego, a utworzono Izbę Odpowiedzialności Zawodowej. W myśl art. 8 ust. 2 powołanej ustawy sprawy wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia jej w życie należące do Izby Dyscyplinarnej przejmuje i prowadzi Izba Odpowiedzialności Zawodowej. Zatem wniosek Prokuratora Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Łodzi z dnia 29 marca 2022 r., sygn. akt [...], skierowany do Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego, który wpłynął do Sądu Najwyższego w dniu 30 marca 2022 r., o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej R. R. - sędziego Sądu Okręgowego w Ł. w stanie spoczynku, został rozpoznany przez Izbę Odpowiedzialności Zawodowej, gdyż w myśl art. 110 § 2a zdanie drugie ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych – dalej

powoływana jako u.s.p., w sprawach o zezwolenie na pociągnięcie sędziego sądu powszechnego do odpowiedzialności karnej, orzeka w pierwszej instancji Sąd Najwyższy w składzie jednego sędziego orzekającego w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, a w drugiej instancji - Sąd Najwyższy w składzie trzech sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej.

W piśmie z dnia 30 maja 2022 r. R. R. - sędzia Sądu Okręgowego w Ł. w stanie spoczynku, odniósł się do opisanych we wniosku czynów oraz do argumentacji zawartej w jego uzasadnieniu. Ponadto wskazał na swoją obecną sytuację życiową oraz zdrowotną. Wniósł o wydanie rozstrzygnięcia odmawiającego uwzględnienie wniosku z dnia 29 marca 2022 r. o wyrażenie zgody na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej (k. 59 - 63).

Sąd Najwyższy ustanowił obrońcę z urzędu dla R. R. - sędziego Sądu Okręgowego w Ł. w stanie spoczynku, uznając, po myśli art. 79 § 2 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p, iż jego zawansowany wiek oraz nienajlepszy stan zdrowia, są okolicznościami utrudniającymi mu samodzielną obronę w postępowaniu w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej.

Na posiedzeniu w dniu 25 września 2023 r. prokurator z Instytutu Pamięci Narodowej Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Łodzi, wniósł o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej R. R. - sędziego Sądu Okręgowego w Ł. w stanie spoczynku, za czyny opisane we wniosku, z kolei adwokat A. A. - obrońca z urzędu, wniósł o oddalenie tego wniosku prokuratora Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Łodzi, oraz o zasądzenie od Skarbu Państwa kosztów obrony z urzędu, oświadczając, iż nie zostały one uiszczone ani w części ani w całości (k. 142-143).

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

R. R. - sędzia Sądu Okręgowego w Ł. w stanie spoczynku, urodził się [...] w L. W 1965 r. ukończył studia na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu [...] W latach 1967-1969 był asesorem sądowym w Sądzie Powiatowym w P. Następnie w

latach 1969-1981 zajmował stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w P. w Wydziale dla Nieletnich. Od 1982 r. do 1992 r. był sędzią Sądu Rejonowego w Ł. w Wydziale dla Nieletnich. Z dniem 7 stycznia 1992 r. został powołany na stanowisko sędziego Sądu Wojewódzkiego w Ł. Przeszedł w stan spoczynku z dniem 13 stycznia 2008 r. (tom II A k. 215).

Po wprowadzeniu w PRL z dniem 13 grudnia 1981 r. stanu wojennego, R. R. został powołany w dniu 14 grudnia 1981 r. do odbycia czynnej służby wojskowej (tom II A k. 202-203). Uchwałą Rady Państwa nr [...] z dnia 24 grudnia 1981 r. został powołany na stanowisko sędziego sądów wojskowych (tom II A k. 205). Orzekał w okresie stanu wojennego w Sądzie Pomorskiego Okręgu w B. na sesjach wyjazdowych tego Sądu w Ł. Jako sędzia sądu wojskowego, orzekając w Sądzie Pomorskiego Okręgu Wojskowego w B. w wyznaczonych sprawach karnych, z właściwości tego Sądu, uczestniczył tym samym w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. W okresie PRL – u, w myśl art. 56 ust. 1 Konstytucji PRL z dnia 22 lipca 1952 r., wymiar sprawiedliwości sprawowały Sąd Najwyższy, sądy wojewódzkie, sądy rejonowe i sądy szczególne. Takim sądem szczególnym był Sąd Pomorskiego Okręgu Wojskowego w B.

W doktrynie wskazuje się, że „wymiar sprawiedliwości” jest działalnością powołanych do tego organów publicznych, polegającą na wiążącym orzekaniu o tym, co jest sprawiedliwe w danym konkretnym przypadku, czyli wymierzaniu sprawiedliwości tym, którzy się jej domagają lub tym, którzy z nakazem sprawiedliwości znaleźli się w kolizji. To „wymierzanie sprawiedliwości” należy rozumieć tylko intencjonalnie, to znaczy, że działalność ta powinna zmierzać do realizacji sprawiedliwości, choćby w tym czy innym konkretnym przypadku celu tego nie osiągnęła. Zaznacza się, że pojęcie „sprawiedliwości” na gruncie rozważań prawnych, trzeba łączyć ze stosowaniem prawa w tym sensie, iż tylko to co zgodne jest z prawem, może być uznane za sprawiedliwe w sensie prawnym (por. M. Cieślak, Polska procedura karna. Podstawowe założenia teoretyczne, Kraków 2011, s. 13 – 16). Podkreśla się, że wyłączność kompetencji władzy sądowniczej w zakresie sprawowania „wymiaru sprawiedliwości” wynika z założenia, iż tylko sąd dysponuje niezbędnym „luzem decyzyjnym,” a do istoty sprawowania wymiaru

sprawiedliwości należy orzekanie oparte na swobodnej (co nie znaczy oczywiście arbitralnej) ocenie w zakresie ustaleń określonych faktów i ich kwalifikacji prawnej. Zasada niezawisłości sędziów między innymi oznacza, dokonywanie przez sędziego samodzielnie wykładni prawa (interpretacji) podczas wykonywania czynności orzeczniczych w obszarze sprawowania wymiaru sprawiedliwości. Czynnikiem decydującym w zakresie rozpoznawania spraw i wydawania orzeczeń jest swobodne wewnętrzne przekonanie sędziego oraz głos jego sędziowskiego sumienia w danej sprawie. Sumienie to uformowany osąd o moralnym dobru/złu zamierzonego przez człowieka jego własnego konkretnego aktu, którego sprawienie staje się dla niego źródłem wewnętrznej aprobaty bądź poczucia winy, własnego bycia dobrym lub złym człowiekiem. To jest też rodzaj mechanizmu uzgadniającego nasze działanie z uznanym przez nas za słuszny kodeksem norm moralnych (zob. J. Górnicka – Kalinowska, *Idea sumienia w filozofii moralnej*, Warszawa 1991, s. 277, F. Greniuk, *Dzieje kształtowania się koncepcji sumienia w: J. Nagórny, A. Deredziuk (red.), Człowiek – sumienie – wartości. Materiały z sympozjum KUL, 2 – 3 XII 1996 r., Lublin 1997, s. 75*). Niezawodność tego mechanizmu jest założona w ludzkich dyspozycjach wrodzonych: zdolności myślenia, wrażliwości emocjonalnej, instynkcie przetrwania. Sumienie jest najbardziej troskliwym „doradcą” człowieka, zawsze godnym zaufania i posłuchu, jest niejako „stróżem” wolności człowieka, który w konkretnej sytuacji projektuje własne bycie w obliczu wartości moralnych. W przypadku czynu dobrego usprawiedliwia osobę działającą, broniąc jej czy odciążając od winy, zaś w przypadku czynu złego czyni osobie działającej wyrzut w postaci oskarżenia i „wyrzutów sumienia” (por. A. Anzenbacher, *Wprowadzenie do etyki*, Kraków 2008, s. 82 – 110). Trafne, w tym aspekcie, jest spostrzeżenie profesora Adama Strzembosza, byłego Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, że cyt. „sędzia nie jest bezwolnym narzędziem każdej władzy. Jeżeli wymaga się od niego represjonowania za czyny będące realizacją podstawowych praw ludzkich i wolności obywatelskich, to powinien orzec zgodnie ze swoim sumieniem albo ustąpić z urzędu, a przynajmniej – trudno bowiem od każdego człowieka oczekiwać postawy heroicznej – zminimalizować sankcję w każdy dostępny mu ze sposobów. Jeżeli sumienie nie wyrzuca mu skazywania za czyny, które z punktu widzenia

praw przyrodzonych są pozbawione elementów zachowań przestępnych, gdyż represjonowanie tych czynów odpowiada jego systemowi wartości, interesom lub przekonaniom politycznym, to nawet wówczas obowiązuje go przestrzeganie zasad sprawiedliwości i obiektywizmu w orzekaniu. Musi wziąć pod uwagę bezinteresowność działań oskarżonego, brak spowodowania przez niego szkód materialnych albo dążenie do ich minimalizacji, działanie z motywów humanitarnych itp. W takich warunkach wyrok nie może być surowy nawet wówczas, gdy ustawodawca domaga się surowości” (A. Strzembosz, M. Stanowska, Sędziowie warszawscy w czasie próby 1981 – 1988, Warszawa 2005).

Oceniając, już w okresie III Rzeczypospolitej, zgodność aktów prawnych PRL - u dotyczących stanu wojennego z konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej i Międzynarodowym Paktem Praw Obywatelskich i Politycznych, Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 16 marca 2011 r., sygn. akt K 35/08, podniósł między innymi, że cyt. „dekret z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym zawierał przepisy materialnoprawne ustanawiające ograniczenia konstytucyjnych wolności i praw jednostki. Przepisy te przewidywały bardzo daleko idącą ingerencję w sferę tych praw. Dobitnym przejawem tej ingerencji był art. 4 ust. 1 dekretu o stanie wojennym, który zawieszał lub ograniczał podstawowe prawa obywateli określone w Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i innych ustawach oraz umowach międzynarodowych, których Polska Rzeczpospolita Ludowa była stroną. W szczególności zostały zniesione lub ograniczone: nietykalność osobista (art. 87 ust. 1 Konstytucji PRL), nienaruszalność mieszkań i tajemnicy korespondencji (art. 87 ust. 2 Konstytucji PRL), prawo zrzeszania się (art. 84 ust. 1 Konstytucji PRL), wolność słowa, druku, zgromadzeń, wieców, pochodów i manifestacji (art. 83 ust. 1 Konstytucji PRL). W ten sposób prawodawca aktem o randze ustawy, ograniczył konstytucyjne prawa obywateli. Trybunał Konstytucyjny wskazał, że takie regulacje dekretu o stanie wojennym stanowiły zarazem zaprzeczenie przyjętych przez Polskę zobowiązań wynikających z Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych. Podniósł, że dekret z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym, cyt. „zawierał treści normatywne odnoszące się do sfery praw i wolności konstytucyjnie chronionych. Represyjność przepisów dekretu o stanie wojennym przejawiała się między innymi w tym, że po pierwsze, dekret dokonywał penalizacji czynów, które

nie były przed 13 grudnia 1981 r. karalne, po wtóre, zaostrzał odpowiedzialność karną za czyny zabronione na gruncie ówczesnego prawa oraz, po trzecie, liczne dotychczasowe wykroczenia kwalifikował jako przestępstwa. Dekret był aktem wojny wobec pokojowego ruchu obywatelskiego. Represyjne przepisy miały na celu zduszenie wolności słowa, zrzeszania się, druku, zgromadzeń oraz innych wolności i praw, jakie przysługiwały obywatelom z mocy Konstytucji PRL oraz obowiązującego prawa międzynarodowego.” Trybunał Konstytucyjny podkreślił, że cyt. „bezpośrednie działanie prawodawstwa stanu wojennego, a w szczególności represyjnych przepisów dekretów o stanie wojennym i dekretu o postępowaniach szczególnych oraz dekretu o właściwości sądów wojskowych, miało szeroki zakres. Nie ograniczało się do działaczy związkowych i opozycjonistów. Z dostępnych danych dotyczących stosowania ustawodawstwa związanego z wprowadzeniem, zawieszeniem i zniesieniem stanu wojennego wynika, że za czyny z pobudek politycznych, w okresie od 13 grudnia 1981 r. do 21 lipca 1983 r. sądy powszechne - jak wynika z dostępnych danych - skazały 1685 osób, w tym 979 na podstawie przepisów dekretu o stanie wojennym. Sądy wojskowe, w tym samym okresie, skazały 10 191 osób, w tym 5681 za przestępstwa na podstawie dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym i za przestępstwa, w odniesieniu do których miał zastosowanie szczególny tryb postępowania. Kolegia do spraw wykroczeń w okresie między 13 grudnia 1981 r. a 1 listopada 1982 r. ukarały w trybie przyśpieszonym 176 757 osób, w tym karą aresztu 6384 osoby, a karą grzywny 169 524. Ogółem kolegia do spraw wykroczeń w okresie od 13 grudnia 1981 r. do 21 lipca 1983 r. ukarały za wykroczenia na podstawie dekretu o stanie wojennym 207 692 osoby, w tym karą aresztu 4273 osoby (por. Archiwum Akt Nowych, KC PZPR, Wydział Administracyjny, sygn. 628; Informacja Ministerstwa Spraw Wewnętrznych o stosowaniu prawa w okresie stanu wojennego w celu umocnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz dyscypliny społecznej [1982], s. 5; por. B. Kopka, G. Majchrzak, Stan wojenny w dokumentach władz PRL 1980-1983, Warszawa 2001, s. 379). Ponadto kolegia ukarały około 30 tysięcy osób za wykroczenia na podstawie art. 21 dekretu o postępowaniach szczególnych, z tego około 2200 osób karą aresztu (por. B. Kopka, G. Majchrzak, ibidem). Internowano 9736 osób (wydano 10 132 decyzji o internowaniu; niektóre osoby internowano

dwu- lub nawet trzykrotnie; por. T. Kozłowski, J. Olaszek, Internowani w stanie wojennym, "Pamięć i Sprawiedliwość", 2010, nr 2, s. 505¹ – 510)."

W literaturze historycznej podkreśla się, że w ustawodawstwie PRL – u, na czas trwania stanu wojennego, stworzony został tryb postępowania sądowego nawiązujący do nadzwyczajnych regulacji prawnych okresu bezpośrednio powojennego, umożliwiający szybkie i surowe karanie wszystkich tych, którzy prowadzili działalność związkową, organizowali akcje strajkowe, czy protestacyjne, wyrażali swoje poglądy polityczne, w normalnych warunkach, stanowiących realizację niezbywalnych, uznanych prawem międzynarodowym, swobód i wolności obywatelskich i politycznych. Zauważa się, że istotne w działalności sądów karnych było jednak nie tyle samo doprowadzanie do izolowania przeciwników politycznych, ternu celowi służyła bowiem głównie instytucja internowania, co uświadamianie społeczeństwu nieopłacalności występowania przeciw władzy i rygorom stanu wojennego, poprzez stosowanie surowych i szybkich sankcji oraz „właściwe, przekonywające i niepozbawione treści politycznych i społecznych uzasadnienie ferowanych wyroków” (K. Niewiński, PZPR a sądownictwo w latach 1980-1985. Próby powstrzymania „solidarnościowej” rewolucji, Oświęcim 2016, s. 261 -281).

W polskim ustawodawstwie immunitet sędziowski, który jest uznawany za jedną z ustrojowych gwarancji niezawisłości sędziowskiej i niezależności sądów, służy przede wszystkim ochronie jednego z podstawowych, konstytucyjnych praw obywatelskich, to jest prawa do rzetelnego, sprawnego, sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP). Ustanowiony w art. 181 Konstytucji RP immunitet sędziowski, oznacza, że w Rzeczypospolitej Polskiej sędzia nie może być, bez uprzedniej zgody sądu określonego ustawą, pociągnięty do odpowiedzialności karnej ani pozbawiony wolności. Swoim zakresem podmiotowym immunitet formalny (procesowy) sędziego obejmuje sędziów, tzn. wszystkie osoby powołane, w trybie art. 179 Konstytucji RP do piastowania urzędu sędziego i nadal zachowujące status sędziowski, w tym sędziów w stanie spoczynku (por. np. W. Koziulewicz, Odpowiedzialność dyscyplinarna sędziów. Komentarz, Warszawa 2005, s. 55, T. Ereciński, J. Gudowski, J. Iwulski, Prawo o ustroju sądów

powszechnych. Ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa. Komentarz, Warszawa 2010, s. 291, uchwała Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 11 września 2006 r., SNO 40/06, OSNSD 2006, poz. 14).

Zatem aktualnie R. R. – sędzia Sądu Okręgowego w Ł. w stanie spoczynku, objęty jest immunitetem formalnym sędziego.

W ustawodawstwie polskim instytucja immunitetu sędziowskiego ma długoletnią tradycję. Art. 79 ustawy z dnia 17 marca 1921 r. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. RP Nr 44, poz. 267) stanowił, iż sędziowie nie mogą być pociągani do odpowiedzialności karnej, ani pozbawieni wolności bez uprzedniej zgody wskazanego przez ustawę sądu, o ile nie są schwytani na gorącym uczynku, lecz i w tym wypadku może sąd zażądać niezwłocznego uwolnienia aresztowanego. Z kolei art. 67 Konstytucji kwietniowej z 1935 r. głosił: „Sędzia nie może być pociągnięty do odpowiedzialności karnej bez zezwolenia właściwego sądu dyscyplinarnego ani zatrzymany bez nakazu sądu, chyba że został schwytany na gorącym uczynku.” W Konstytucji PRL z 22 lipca 1952 r. nie znajdujemy unormowania dotyczącego immunitetu sędziowskiego, chociaż w okresie obowiązywania tej Konstytucji, był on uznawany za jedną z podstawowych gwarancji niezawisłości sędziowskiej i miał umocowanie ustawowe.

Zgodnie z art. 110 § 2a u.s.p., w sprawach o zezwolenie na pociągnięcie sędziego sądu powszechnego do odpowiedzialności karnej (czyli w sprawach o uchylenie immunitetu), orzeka w pierwszej instancji Sąd Najwyższy w składzie jednego sędziego, a w drugiej instancji - Sąd Najwyższy w składzie trzech sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej. W myśl art. 80 § 2c u.s.p. sąd dyscyplinarny (jest nim Sąd Najwyższy w składzie jednego sędziego orzekającego w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej), wydaje uchwałę zezwalającą na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, jeżeli zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez niego przestępstwa. Sformułowanie „dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez niego przestępstwa” określa materialną podstawę decyzji w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, jest ono tożsame z pojęciem użytym w art. 313 § 1 k.p.k. Na gruncie zaś wykładni tego przepisu k.p.k., wskazuje się, że

wydanie postanowienia o przedstawieniu zarzutów wymaga istnienia bardziej rozbudowanej faktycznej podstawy, niż ta, która wystarcza do wszczęcia śledztwa lub dochodzenia. Poza uzasadnionym podejrzeniem popełnienia przestępstwa musi istnieć także dostatecznie uzasadnione podejrzenie, że czyn popełniła określona osoba. Czyli to coś więcej niż uzasadnione podejrzenie, jakim posłużył się ustawodawca w art. 303 k.p.k., oraz znacznie więcej niż uzasadnione przypuszczenie, którego to zwrotu użyto w art. 244 § 1 k.p.k. (por. np. uchwały Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego: z dnia 18 października 2004 r., SNO 40/04, OSNSD 2004, Nr 2, poz. 33, z dnia 8 maja 2007 r., SNO 21/07, OSNSD 2007, poz. 38, z dnia 27 stycznia 2009 r., SNO 95/08, OSNSD 2009, poz. 24, z dnia 20 lipca 2011 r., SNO 32/11, z dnia 18 lipca 2014 r., SNO 36/14). Obowiązkiem zaś sądu dyscyplinarnego, w ramach postępowania wszczętego wnioskiem oskarżyciela o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, jest zbadanie przedstawionych przez oskarżyciela materiałów dowodowych, w celu stwierdzenia, czy zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa przez sędziego. Kontrola ta ma charakter merytoryczny, chociaż nie sprowadza się do tak wysokiego poziomu przekonania sądu o popełnieniu czynu i winie sprawcy, jak w przypadku orzekania w postępowaniu karnym. To ostatnie podlega bowiem dyrektywie pewności rozstrzygnięcia, wpływającej z podstawowych gwarancji procesowych (np. z art. 2 § 1 pkt 1 k.p.k.).

Niezmiernie złożoną i delikatną materią jest kwestia ewentualnej odpowiedzialności karnej sędziego za treść wyroku wydanego przez niego (w składzie sądu z jego udziałem). Poniesienia tego rodzaju odpowiedzialności karnej przez R. R. – sędziego Sądu Okręgowego w Ł. w stanie spoczynku, domaga się Prokurator Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Łodzi za czyny opisane we wniosku z dnia 29 marca 2022 r., sygn. akt [...].

Sędzia nie odpowiada za błąd w zakresie wykładni i stosowania przepisów prawa krajowego lub prawa Unii Europejskiej lub w zakresie ustalenia stanu faktycznego czy też oceny dowodów, jeżeli nie stanowi rażącej i oczywistej obrazy przepisów prawa, gdyż jako zachowanie mieszczące się w istocie sprawowania

wymiaru sprawiedliwości (zwłaszcza w modelu dwuinstancyjnego postępowania uzupełnionego o instytucje nadzwyczajnych środków zaskarżenia) i przez to legalne, nie może być podstawą do pociągnięcia członka składu orzekającego do odpowiedzialności dyscyplinarnej i karnej (arg. ex. art. 107 § 1 pkt 1-3 u.s.p.). Także nie odpowiada, jeżeli zachowanie sędziego, które wyczerpuje znamionom typu deliktu dyscyplinarnego określonego w art. 107 § 1 u.s.p., dotyczy błędu w zakresie wykładni i stosowania przepisów prawa krajowego lub prawa Unii Europejskiej lub w zakresie ustalenia stanu faktycznego czy też oceny dowodów, gdyż nie stanowi ono przewinienia dyscyplinarnego (art. 107 § 3 pkt 1 u.s.p.) i nie może jednocześnie stanowić przestępstwa (por. pkt I lit b uchwały pełnego składu Izby Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego z dnia 19 września 2023 r., sygn. akt II ZZP 2/22). Jednakże należy zwrócić uwagę, iż rozstrzygając w kwestiach odpowiedzialności karnej sędziów NRD za wydane przez nich orzeczenia, Niemiecki Federalny Trybunał Sprawiedliwości (BGH) w wyroku z dnia 13 grudnia 1993 r., wskazał trzy grupy spraw jako spełniające przesłanki tzw. wypaczenia prawa przez sędziego, skutkującego jego odpowiedzialnością karną: 1) sprawy, w których uznano, że znamiona przestępstwa zostały spełnione w wyniku przekroczenia znaczenia językowego albo przy wykorzystaniu nieostrości zwrotów zawartych, co doprowadziło do tego, że ukaranie karą, zwłaszcza pozbawienia wolności, musi być uznane za oczywistą nieprawość; 2) sprawy, w których orzeczona kara pozostawała w niedopuszczalnej dysproporcji do czynu podlegającego ocenie, co powodowało, że kara, także sprzeczna z przepisami prawa karnego NRD musiała być uznana za rażąco niesprawiedliwą i poważnie naruszającą praw człowieka; 3) sprawy, w których doszło do poważnego naruszenia praw człowieka w wyniku sposobu prowadzenia postępowań, zwłaszcza postępowań karnych, w których ściganie i karanie wcale nie służyło wymierzeniu sprawiedliwości (art. 86 konstytucji NRD), ale wyeliminowaniu politycznego przeciwnika lub określonej grupy społecznej. Z kolei Sąd Najwyższy, w powołanej wyżej uchwale Izby Odpowiedzialności Zawodowej, stwierdził, że cyt. „Brak odpowiedzialności dyscyplinarnej, jak i będący tego konsekwencją brak ewentualnej odpowiedzialności karnej, o jakich mowa w pkt. I lit. a i lit. b, nie obejmuje sytuacji wyjątkowych, w których w ramach sprawowania wymiaru

sprawiedliwości dochodzi do popełnienia przez sędziego w trakcie orzekania tzw. zbrodni sądowej, czyli czynu sprowadzającego się do umyślnego, w formie zamiaru bezpośredniego, zachowania polegającego na wymierzeniu przez niego (sąd z nim w składzie) kary w postępowaniu prowadzonym z naruszeniem fundamentalnych, powszechnie uznanych zasad normujących postępowanie karne, jak również kardynalnych zasad określających podstawy pociągnięcia człowieka do odpowiedzialności karnej.”

Kluczowe zatem w niniejszej sprawie jest ustalenie, czy w realiach faktycznych przedstawionych przez Prokuratora Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Łodzi we wniosku z dnia 29 marca 2022 r., sygn. akt [...], można przyjąć, iż zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie, że R. R. – sędzia Sądu Okręgowego w Ł. w stanie spoczynku, popełnił opisane we wniosku czyny i można je zakwalifikować jako zbrodnie sądowe mające postać zbrodni przeciwko ludzkości, czyli, że zostały popełnione jako element rozległego i świadomego prześladowania z powodu przynależności osób prześladowanych do określonej grupy narodowościowej, politycznej, społecznej, rasowej lub religijnej, a sędzia ten co najmniej aprobował taki sposób realizacji polityki władz państwa i brał tym samym świadomie czynny udział w prześladowaniach (por. pkt II uchwały pełnego składu Izby Odpowiedzialności Zawodowej z dnia 19 września 2023 r., sygn. akt II ZZP 2/22).

Przypomnieć należy, iż art. 46 ust. 1 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym stanowił, że „Kto będąc członkiem stowarzyszenia, związku zawodowego, zrzeszenia lub organizacji, której działalność została zawieszona, nie odstąpił od udziału w takiej działalności, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 3”. Z kolei art. 46 ust. 2 tego dekretu głosił, cyt. „Kto organizuje albo kieruje strajkiem lub akcją protestacyjną, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 5.” Natomiast art. 48 ust. 1 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym stanowił, że cyt. „Kto w celu osłabienia gotowości obronnej Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej rozpowszechnia wiadomości mogące gotowość tą osłabić, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 8”, zaś art. 48 ust. 2, że cyt. „Kto rozpowszechnia fałszywe wiadomości, jeżeli może to wywołać niepokój

publiczny lub rozruchy, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 5.” Z kolei art. 48 ust. 3 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym głosił, że cyt. „Kto w celu rozpowszechniania sporządza, gromadzi, przechowuje, przewozi, przenosi lub przesyła pismo, druk, nagranie lub film zawierające wiadomości określone w ust. 1 i 2, podlega karze pozbawienia wolności do lat 5”, a art. 48 ust. 4, cyt. „Kto dopuszcza się czynu określonego w ust. 1 lub 2, używając druku lub innego środka masowej informacji, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10”. Na czas obowiązywania stanu wojennego sprawy o przestępstwa z art. 46 ust. 1 – 6, art. 47 oraz art. 48 ust. 1 – 4 dekretu z dnia 12 grudnia o stanie wojennym, były rozpoznawane w trybie doraźnym, w którym, zgodnie z art. 4 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o postępowaniach szczególnych w sprawach o przestępstwa i wykroczenia w czasie obowiązywania stanu wojennego, sąd mógł wymierzyć bez względu na rodzaj i granice ustawowego zagrożenia danego przestępstwa, następujące kary zasadnicze: karę śmierci lub karę 25 lat pozbawienia wolności albo karę pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3, chyba że przepis szczególny przewidywał wyższą dolną granicę ustawowego zagrożenia. Karę śmierci i karę 25 lat pozbawienia wolności sąd mógł wymierzyć tylko wówczas, gdy górna granica ustawowego zagrożenia nie była niższa od kary 8 lat pozbawienia wolności. W postępowaniu doraźnym sąd mógł w wyjątkowych, szczególnie uzasadnionych wypadkach, wskazanych w ustawie, zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary. Nie można zaś było stosować przepisów o nadzwyczajnym złagodzeniu kary – art. 57 § 2 i art. 57 § 4 k.k. z 1969 r.

Sąd Najwyższy uznał, że w realiach sprawy zachodzi uzasadnione podejrzenie, iż R. R. orzekając w wymienionych we wniosku sprawach z punktów I – III, oraz z punktów V – IX i XI – XIV, w stosunku do M. G., A. M., P. N., U. K., J. C., T. D., W. W., E. K., Z. L., M. T., W. Z. i M. K., popełnił przestępstwa przekroczenia uprawnień sędziego, poprzez uznanie ich za winnych popełnienia czynów z 46 i 48 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym i skazania na kary pozbawienia wolności, które skutkowały bezprawnym pozbawieniem ich wolności na czas powyżej 14 dni, w sytuacjach kiedy materiał dowodowy zebrany w postępowaniach karnych dotyczących tych osób nie dawał podstaw do przyjęcia, by swoim zachowaniem wypełnili znamiona przypisanych im czynów, bądź w że w

ogóle popełnili czyn zabroniony, orzekając w sposób tendencyjnie niekorzystny. R. R. – sędzia Sądu Okręgowego w Ł. w stanie spoczynku, w sprawach, o których mowa w punktach I – III, oraz z punktach V – IX i XI – XIV wniosku, orzekał w 1982 r. w składach kolegialnych Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w B. W doktrynie podnosi się, że z zasady niezawisłości sędziowskiej, której jedną z gwarancji jest ścisła tajność narady i głosowania, zdaje się wynikać, że w zasadzie niedopuszczalny jest dowód na stwierdzenie przebiegu narady sędziów oraz okoliczności, jak głosowali poszczególni sędziowie. Od reguły tej są jednak dwa wyjątki, a mianowicie pisemne uzasadnienie zdania odrębnego sędziego przegłosowanego (jest ono dowodem, że głosował przeciwko zapadłemu wyrokowi), jak też wolno przeprowadzać dowód na stwierdzenie okoliczności narady i głosowania w procesie przeciwko sędziemu, któremu zarzuca się popełnienie przestępstwa w związku z wyrokowaniem (por. M. Cieślak, Zagadnienia dowodowe w procesie karnym, Kraków 2011, s. 244). Zatem w niniejszej sprawie, z uwagi na rodzaj zarzutów stawianych R. R. – sędziemu Sądu Okręgowego w Ł. w stanie spoczynku, gdyż ich przedmiotem jest właśnie podejrzenie popełnienia tzw. zbrodni sadowej, posiłkując się dowodami poszlakowymi (dowodami pośrednimi), czyli w oparciu o udowodnione pewne okoliczności niepozostające w bezpośrednim związku z zarzucanymi czynami, w ramach rozsądnej oceny, wyciągnięto wniosek o zaakceptowaniu w 1982 r. przez niego wyroków wydawanych z jego udziałem przez Sąd Pomorskiego Okręgu Wojskowego w B. w sprawach o sygnaturach: So.W. 122/82, So.W. 95/82, So.W. 157/82, So.W. 353/82, So.W. 8/82, So.W. 437/82, So.W.427/82, So.W.272/82, So.W.9/82. Te poszlaki to:

1) w żadnej z tych spraw R. R. – sędzia Sądu Okręgowego w Ł. w stanie spoczynku, nie złożył zdania odrębnego do żadnego z zapadłych w nich wyroków. Uważam, że sędzia uczestniczący w składzie kolegiальnym rozpoznającym sprawę, ma moralny obowiązek złożenia zdania odrębnego, gdy rozstrzygnięcie, za którym optuje większość składu, jest zasadniczo odmienne od jego propozycji (por. W. Koziulewicz, Moje zdania odrębne do orzeczeń Sądu Najwyższego, w: H. Groszyk (red.), Pro Scientia et Disciplina. Księga Jubileuszowa z okazji 50 – lecia Studenckiego Koła Naukowego Prawników Uniwersytetu Marii Curie – Skłodowskiej,

Warszawa 2009, s. 149 – 159, E. Skrętowicz, Zdanie odrębne w procesie karnym. Kwestie wybrane, Annales UMCS, vol. XXXI, 7, Sectio G, 1984, S. 103 - 111);

2) brał udział w wydaniu 9 rozstrzygnięć sądowych, w których co do 12 osób (oskarżonych), w sposób rażący, i jak się wydaje, intencjonalnie, naruszono podstawowe zasady karnego prawa materialnego w zakresie przypisania winy i sprawstwa;

3) nie zareagował w żadnej z tych spraw, w odniesieniu do stwierdzeń zawartych w pisemnych uzasadnieniach wyroków, poprzez złożenie zdań odrębnych do tych pisemnych uzasadnień.

Tym samym, w realiach dowodowych, zachodzi, zdaniem Sądu Najwyższego, dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez R. R. – sędziego Sądu Okręgowego w Ł. w stanie spoczynku, tzw. zbrodni sądowej, poprzez wymierzenie kary pozbawienia wolności z naruszeniem kardynalnych zasad określających podstawy pociągnięcia człowieka do odpowiedzialności karnej, gdyż Sąd Pomorskiego Okręgu Wojskowego w B., orzekający w tych sprawach z jego udziałem, wyszedł poza semantyczną treść przepisu, aby objąć nim zachowanie przypisane oskarżonym i wymierzyć za nie karę będącą w swej istocie odwetem motywowanym panującą wówczas ideologią. Te tzw. zbrodnie sądowe zostały zakwalifikowane jako wyczerpujące znamiona przestępstw z art. 165 § 2 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy o IPN. W uzasadnieniu wniosku Prokurator Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Łodzi wskazuje też, iż cyt. „W przypadku skazania M. G., A. M., W. W., E. K., Z. L. i M. K. (poz. 1 - 2, 8 - 9, 11 i 14) sąd nie wziął pod uwagę czynnika emocjonalnego i pobudek, którymi kierowali się oskarżeni (emocjonalna reakcja na nieznaną od 1945 r. sytuację wprowadzenie stanu wojennego, siłowego tłumienia buntów społeczeństwa przez władzę itp.). Podobnie w przypadku skazań tych osób, jak też skazania P. N., U. K., J. C., T. D., M. T. i W. Z. (poz. 3, 5 - 7, 12 - 13) sąd permanentnie pomijał w uzasadnieniach orzeczeń, czym kierował się oceniając treść pism, ulotek, haseł sporządzanych i rozpowszechnianych przez oskarżonych jako fałszywą mogącą wywołać niepokój publiczny i rozruchy. Wielokrotnie w uzasadnieniach sądu dotyczących stanu faktycznego, arbitralnie stwierdzano, że z

treści np. ulotek, haseł, wynikało, że materiały te mogły ze względu na swoją treść wywołać niepokój publiczny lub rozruchy. Jednocześnie sąd w ogóle nie zajmował się tym, czy sprawca wyczerpał inne znamiona przypisanego mu przestępstwa. W uzasadnieniach orzeczeń nie wskazywano, czym w istocie kierowano się, oceniając treść pism, ulotek, haseł w kategorii fałszu. Nie weryfikowano ich za pomocą jakichkolwiek kryteriów, przyjmując ich fałszywość i możliwość wywołania niepokoju społecznego i rozruchów w kontekście znamion przestępstwa z art. 48 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym. Ocena ta miała zatem arbitralny charakter, na co wskazuje brak jakiejkolwiek merytorycznej analizy treści określonych dokumentów. Sąd, w składzie którego występował R. R., nie wskazywał, jakie fragmenty dokumentów (haseł, ulotek) są fałszywe i na czym ten fałsz miał polegać.” Trafnie podnosi Prokurator Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Łodzi we wniosku z dnia 29 marca 2022 r., sygn. akt [...], że można również przyjąć, iż zachowanie R. R., wówczas sędziego Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w B., orzekającego w sprawach przeciwko: M. G. (sygn. akt So. W. 122/82), A. M. i P. N. (sygn. akt So.W. 95/82), U. K., J. C. i T. D. (sygn. akt So. W. 157/82), W. W. (sygn. akt So. W. 353/82), E. K. (sygn. akt So. W. 8/82), Z. L. (sygn. akt So. W. 437/82), M. T. (sygn. akt So. W. 427/82), W. Z. (sygn. akt So. W. 272/82) i M. K. (sygn. akt So. W. 9/82), uzasadnia dostatecznie podejrzenie wypełnienia znamion zbrodni przeciwko ludzkości. W uchwale pełnego składu Izby Odpowiedzialności Zawodowej z dnia 19 września 2023 r., sygn. akt II ZPP 2/22, wskazano, iż pojęcie „zbrodni przeciwko ludzkości”, o jakim mowa w art. 3 ustawy o IPN, obejmuje także jednokrotne zachowanie sędziego, nawet związane z jego orzekaniem, stanowiące zbrodnię komunistyczną, określoną w art. 2 ust. 1 ustawy o IPN, jeżeli zostało popełnione jako element rozległego i świadomego prześladowania z powodu przynależności osób prześladowanych do określonej grupy narodowościowej, politycznej, społecznej, rasowej lub religijnej, a sędzia ten co najmniej aprobował taki sposób realizacji polityki władz państwa i brał tym samym świadomie czynny udział w prześladowaniach. Zbrodniami komunistycznymi, w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy o IPN, są czyny popełnione przez funkcjonariuszy państwa komunistycznego w okresie od dnia 8 listopada 1917 r. do dnia 31 lipca 1990 r., polegające na

stosowaniu represji lub innych form naruszania praw człowieka wobec jednostek lub grup ludności bądź w związku z ich stosowaniem, stanowiące przestępstwa według polskiej ustawy karnej obowiązującej w czasie ich popełnienia. Zbrodniami komunistycznymi są również czyny popełnione przez funkcjonariuszy państwa komunistycznego w okresie, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, zawierające znamiona czynów zabronionych określonych w art. 187, 193 lub 194 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. - Kodeks karny albo art. 265 § 1, art. 266 § 1, 2 lub 4 lub art. 267 k.k. z 1969 r., dokonane przeciwko dokumentom w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 18 października 2006 roku o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów na szkodę osób, których te dokumenty dotyczą. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 4 grudnia 2001 r., sygn. akt II KKN 175/99, OSNKW 2002, z. 5-6, poz. 47, wskazał, że za zbrodnię przeciwko ludzkości może być uznany czyn wówczas, gdy sprawca działający w strukturach systemu państwa totalitarnego - o jakim mowa w art. 2 lit. a ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o Główniej Komisji Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu - Instytucie Pamięci Narodowej, obowiązującej do wejścia w życie ustawy IPN, posługującego się na wielką skalę terrorem dla realizacji celów politycznych i społecznych, co najmniej aprobowali taki sposób realizacji polityki władz państwa, popełniając te czyny, brali tym samym świadomie udział w prześladowaniach ze względów politycznych. Z kolei w uchwale z dnia 14 października 2015 r., sygn. akt I KZP 7/15, Sąd Najwyższy przyjął, że umyślne pozbawienie wolności innej osoby, nawet na czas poniżej 7 dni, może być, po spełnieniu szczególnych warunków, uznane za zbrodnię przeciwko ludzkości. Wskazać też należy, że Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 kwietnia 2021 r. sygn. akt V KK 366/20, Legalis, dokonując analizy zakresu pojęciowego „zbrodni przeciwko ludzkości według prawa międzynarodowego” (art. 4 ustawy o IPN) podniósł między innymi, że Konwencja o niestosowaniu przedawnienia wobec zbrodni wojennych i zbrodni przeciw ludzkości, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych dnia 26 listopada 1968 r., odwołuje się do Statutu Międzynarodowego Trybunału Wojskowego, o jakim mowa w Porozumieniu z 1945 r., który w art. VI za zbrodnie przeciwko ludzkości uznaje też

m.in. „prześladowania ze względów politycznych, rasowych lub religijnych”. Nie muszą to być zatem zachowania, które są nastawione na unicestwienie jakiejś grupy narodowościowej, politycznej, społecznej, czy religijnej, lecz także działania o nie tak drastycznym wydźwięku, ale mające charakter prześladowań z powodów politycznych poszczególnych jednostek, z racji ich poglądów charakterystycznych dla określonych grup społecznych lub przynależności do określonej organizacji, gdy prześladowania te dotyczą je w związku z podejmowaniem przez funkcjonariuszy niedemokratycznego państwa określonych akcji wynikających z decyzji władzy takiego państwa (por. też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2013 r., sygn. akt IV KO 79/12, Legalis).

Brak jest natomiast podstaw do udzielenia zezwolenia na pociągnięcie R. R. - sędziego Sądu Okręgowego w Ł. w stanie spoczynku, do odpowiedzialności karnej, za czyny opisane w pkt IV i pkt X wniosku Prokuratora Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Łodzi z dnia 29 marca 2022 r., sygn. akt [...], albowiem, w realiach sprawy, nie można przyjąć, iż w tym zakresie zachodzi uzasadnione dostatecznie podejrzenie popełnienia przez niego wskazanych przestępstw. Poza sporem jest, że dekret z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym, został opublikowany w Dzienniku Ustaw Nr 29, pod pozycją 154. Ten Dziennik Ustaw nosi datę 14 grudnia 1981 r. Z art. 61 tego dekretu wynika, że wchodzi on w życie z dniem ogłoszenia, z mocą od dnia uchwalenia. Z art. 3 i art. 4 obowiązującej wówczas ustawy z dnia 30 grudnia 1950 r. o wydawaniu Dziennika Ustaw Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Dziennika Urzędowego Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej „Monitor Polski” (Dz. U. N 58, poz. 524), wynikało, że akty prawne ogłaszane w organie promulgacyjnym wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia, jeżeli same nie stanowią inaczej, a dniem prawnego ogłoszenia aktów zamieszczonych w danym numerze organu promulgacyjnego jest dzień wydania tego numeru na nim oznaczony. Przyjmowano zatem, że dekret z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym wszedł w życie 14 grudnia 1981 r., z mocą obowiązującą od dnia 12 grudnia 1981 r., z tym, iż ze względu na założenie powszechnej znajomości prawa, początkowym punktem czasowym stosowania dekretu była

godzina 6:00 dnia 13 grudnia 1981 r., czyli moment ogłoszenia proklamacji Wojskowej Rady Ocalenia Narodowego (por. F. Prusak, Z. Szydłowski, Z. Śpiewak, Komentarz do przepisów o stanie wojennym, Warszawa 1983, s. 364). Po roku 1990 okazało się, że Dziennik Ustaw Nr 29, w którym opublikowano dekret z dnia 12 grudnia o stanie wojennym, nie został wydrukowany w dniu 14 grudnia 1981 r., a później, gdyż druk jego rozpoczęto w dniu 17 grudnia 1981 r. Rzeczywista data druku Dziennika Ustaw Nr 29 została ujawniona dopiero w toku postępowania w sprawie rewizji nadzwyczajnej o sygn. akt II KRN 154/91, w nadesłanym przez Dyrektora Biura Prawnego Rady Ministrów piśmie z dnia 9 kwietnia 1991 r. – Nr Pr. 147 – 67/91 (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 20 września 1991 r., sygn. akt II KRN 154/91, OSNKW 1992, z. 1 – 2, poz.3 i z dnia 17 marca 1992 r., sygn. akt WO 19/92, OSNKW 1992, z. 9 – 10, poz. 69). Prokurator Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Łodzi we wniosku z dnia 29 marca 2022 r., sygn. akt [...], stawiając R. R. - sędziemu Sądu Okręgowego w Ł. w stanie spoczynku, zarzuty stosowania dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym za czyn popełniony w dniu 14 grudnia 1981 r. (zarzut opisany w pkt IV wniosku) oraz czyn popełniony w dniach 14 – 15 grudnia 1981 r. (zarzut opisany w pkt X wniosku), mimo, iż ten dekret nie wszedł jeszcze w życie nie wykazał, iż miał on świadomość tego faktu. Za przyjęciem świadomości nieobowiązywania dekretu 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym, w okresie od 13 do 16 grudnia 1981 r., nie przemawia też fakt, iż w grudniu 1981 r. często stosowano go, opierając się na tekście zawartym w maszynopisie powielonym, gdyż taki był wówczas zwyczaj stosowania aktów prawnych, które nie miały żadnego *vacatio legis* i należało je stosować już następnego dnia po wydaniu. Tak było np. z ustawami (dekretami) o amnestii. Brak świadomości, R. R. - sędziego Sądu Okręgowego w Ł. w stanie spoczynku, że dekret z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym, nie został opublikowany w dniu, w którym jest podana data wydania Dziennika Ustaw Nr 29, wyłącza jego ewentualną odpowiedzialność karną za samo stosowanie przez niego tego aktu prawnego w okresie do czasu jego właściwej promulgacji (por. art. 30 k.k.).

Zgodnie z art. 129 § 3a u.s.p. jeżeli sąd dyscyplinarny wydaje uchwałę zezwalającą na pociągnięcie sędziego w stanie spoczynku do odpowiedzialności

karnej za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego, a tak jest w niniejszej sprawie, to z urzędu obniża w granicach od 25% do 50% wysokość jego uposażenia na czas trwania postępowania dyscyplinarnego. Kierując się treścią tego przepisu Sąd Najwyższy, w pkt 3 uchwały, obniżył R. R. - sędziemu Sądu Okręgowego w Ł. w stanie spoczynku, o 25 % wysokość jego uposażenia na czas trwania postępowania dyscyplinarnego. Rozstrzygnięcie z pkt 3 będzie wykonalne, dopiero w przypadku ewentualnego wszczęcia, przez właściwego rzecznika dyscyplinarnego, postępowania dyscyplinarnego w zakresie czynów co do których zezwolono na pociągnięcie R. R. - sędziego Sądu Okręgowego w Ł. w stanie spoczynku, do odpowiedzialności karnej.

Przedstawione wyżej motywy zdecydowały, że Sąd Najwyższy rozstrzygnął jak w uchwale.

[M. T.]

(r.g.)